

KLIMABUNDMØDE

WINDOWS OF HOPE 5-18 Dec. 2009

HÅBETS VINDUER 5-18 dec. 2009

CLIMATE BOTTOM MEETING

CHRISTIANIA + VARTOV

BILLEDRAPPORT
FRA
KLIMABUNDMØDE
- *Windows of Hope* -

CHRISTIANIAS
KULTURFORENING
2010

Dette hæfte prøver på ingen måde at være en fuldgyltig dokumentation af alle de mange begivenheder, der fandt sted i de 14 dage i december, som Klimabundmødet varede. Der skete mange, mange flere ting, end hvad billederne viser. Hæftet skulle dog gerne give en fornemmelse af mangfoldigheden i arrangementet.

Et eksempel på et dagsprogram med medvirkende og emner findes på s. 33.

I alt bidrog over 1500 mennesker med planlægning, foredrag, optræden, afvikling og anden deltagelse, og med anslået op mod 20.000 deltagere over hele perioden.

Klimabundmødet havde sin hovedbase på Fredens Eng, Christiania, hvor også det første Bundmøde i dec. 2002 blev afholdt, parallelt med EUs 'topmøde' i Bella Center.

En særlig afdeling af Klimabundmødet afvikledes midt i Københavns centrum, på Vartovpladsen ved Miljøpunkt Indre By-Christianshavn (se s. 80 - 83).

Arrangørerne var: Christianias Kulturförening, LØS (Landsforeningen for Økosamfund), Miljøpunkt Indre By-Christianshavn, Netværket for Bevarelse af Christiania som Grøn Bybiotop, Agendaforeningen i Sundby, og GEN (Global Ecovillage Network).

Læs mere på: www.climatebottom.dk / www.cakultur.dk

Read more about the
Climate Bottom Meeting
- *Windows Of Hope* - at
www.climatebottom.dk/en/

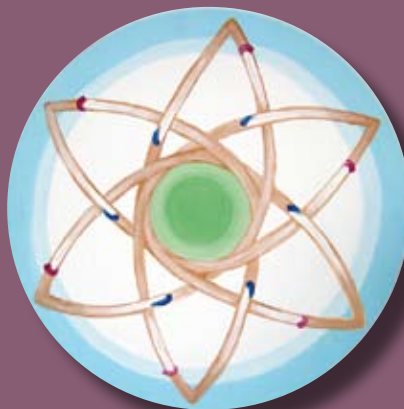
A Danish as well as an English version of this booklet is
planned to appear as pdf-file at: www.cakultur.dk > 2010

BILLEDRAPPORT FRA KLIMABUNDMØDE

- *Windows of Hope* -

Fredens Eng, Christiania
Vartovpladsen, Indre By

5. - 18. dec. 2009

Christianias Kulturforening 2010

Redaktion: Nils Vest og Britta Lillesøe / Christianias Kulturforening / www.christianiaskulturforening.dk
Udgivet med støtte fra Christianias Fælleskasse, Christianshavns Lokaludvalg og Nemolands Kulturfond

CHRISTIANSHAVNS
LOKALUDVALG

Fotografier af / photos by:

Hanne Leni Andersen: 31 n

Tomas Andersen: 83 ø tv

ARBEJDEREN: 91

Jens Hvass: 82 n tv

Gregers Kirkegaard: 80 ø+n th, 83 ø th

Julia Kommorell: 82 n th

Jane Kruse: 41 ø

Hans Mogensen: 19 ø

Ditlev Nissen: 28

Toke Nyborg: 92

Henning Sjøstrøm: 80 n tv, 81

Per Skovgaard: 76 ø

Jeanne Dorte Andersen/CA TV: 19 n tv

Martha Velazquez Keller: 8 ø+n tv, 9 n th,
10, 11, 12, 13 ø+n tv, 14 n, 16 alle undt.
ø tv+m th, 17 ø th, 20 ø th+n th, 25 ø,
26 tv, 27, 32 ø+n tv+n m, 37, 49 n th, 52,
57 ø, 58 ø th, 61 m+n, 65 ø+n th, 69 n,
72 tv, 78 ø tv+th+n tv, 82 ø th, 86 n tv
Nils Vest: Resten.(166.stk.)

Klimabundmødets plakatbillede (forsiden) og sneglelogoet er malet af Stine Hurtigkarl.

Bundmødets logo (s. 3 og 69), en visuel sammenfletning af de seks arrangørorganisationer, er skabt af Charlott Bamford.

'Dagens nekrolog' og afsnittet om Vartovpladsen er forfattet af Jens Hvass.

SKYND DIG LANGSOMT!

Badgen med dette
Christiania-slogan
blev specielt fremstillet
til Klimabundmødet.
Sneglen er fristadens
mangeårige 'nationaldyr'.

© All images are copyrighted.

Alle billeder er ophavsretsligt beskyttet og
må kun gives efter tilladelse fra fotografen.

Grafisk tilrettelæggelse: Nils Vest

ISBN 978-87-993966-0-3

Trykt på miljømærket papir / FSC-godkendt

JESPERSEN
TRYK + DIGITAL

INDHOLDSFORTEGNELSE

MANIFEST for Klimabundmøde - <i>Windows of Hope</i>	6	‘Det sidste glashus’ begravnes af Bjørn Nørgaard	56
CHRISTIANIA		14.12. VEDVARENDE ENERGI	58
Forberedelser	8	‘Verdens kulreserver’ begravnes	
Murmaleri af Paul Santoleri	10	m. gravsten af Erik Clausen	60
5.12. Ild hentes hos Fredsvagten ved Christiansborg	12	Dialogmøde med Climate Justice Action	62
KLIMA, FÆLLESSKAB OG BÆREDYGTIGHED		15.12. AFFALD TIL DESIGN	64
Morgenritual	14	‘Affaldsbegrebet’ begravnes	
Åbning af Bundmødet	16	m. gravsten af Anders Hansen	66
‘Egoismen’ begravnes af Jens Galschiøt	18	Anne Marie Helger, Peter Larsen, Jens Kløft,	
Djurslandsspillemandene, Niels Kûtse o.a.	19	Kim Jesus og Søn	67
6.12. VERDENSBILLEDE, KULTUR OG SPIRITUALITET	20	16.12. ØKOLOGISK LANDBRUG, SKOVHAVER	
‘Den amerikanske drøm’ / Forbrugersamfundet		OG BIODIVERSITET	68
begraves af Marianna Rydvald	22	‘Det industrielle landbrug’ begravnes af	
7.12. LOKALT, REGIONALT OG GLOBALT	24	Peder Agger m. gravsten af Esben Klemann	70
‘Den globale frihandel’		Virelai og Lurkers spiller	71
begraves af Mahmoud Alibadi	26	17.12. SUNDHED, HEALING OG KULTUR	72
‘Havets Moder’, v. Tove Søvn Dahl Pedersen	27	‘Pilleglasset’ begravnes af Per Skovgaard	74
8.12. MENNESKET OG MØNTEN	28	18.12. ‘Det fossile, forstenede samfund’ begravnes	
Byens Lys	29	m. gravsten af Dorte Eilenberger	76
‘Den økonomiske vækst’		Afslutningsceremoni m. mange kunstnere	78
begraves af Finn Thorstein	30	VARTOVPLADSEN	
9.12. DEMOKRATI OG KONFLIKTLØSNING	32	‘Skrotbjerget’, install. af Inger Birkestrøm Juul	80
Dagsprogram	33	Yurter, Konkylieinstallation, Klimavartegn	82
‘Det militær-industrielle kompleks’		KLIMA-ERKLÆRING	
begraves af Khalil Yassin	34	Fra Klimabundmøde - <i>Windows of Hope</i>	84
10.12. OMSORG OG SOCIAL ØKOLOGI	36	HVAD SIDEN SKETE...	
‘Ensomheden’ begravnes		Oprydning	86
m. gravsten af Catrine Hagbang	38	Den finske sauna	87
11.12. LEV OG LÆR	40	UDSTILLING på GALLOPPERIET, juli 2010	88
‘Den lineære tankegang’ begravnes		Moder Jord skulpturer	90
m. gravsten af Christelle Bamford	42	MODER JORDS DAG - Evo Morales’ initiativ	91
12.12. NÆRVÆR OG ÅBENHED	46	BOLIVIA - Cochabamba-mødet, april 2010	92
Grævlingehæren	48	Folkets Klimaafgrete. Forhandlingskrav til COP16	93
Rampenplan aktivistkøkken	49	Verdenskonferencen om Klimaforandringer	94
‘Det moderne husalter’		LILLE BUNDMØDE FOR MODER JORD 29.10.2010	95
Seertallet begravnes af Dorte la Cour	50		
Flying Eagle	52		
ReUse Concert, David Rovics	53		
13.12. ØKOLOGISK BYGGERI OG BYFORNYELSE NEDEFRA	54		

Klimabundmøde-manifest

**Fra Klimabundmøde - *Windows of Hope*
København, 5. - 18. december 2009**

I gennem to uger afholdt en gruppe på seks organisationer Klimabundmøde - *Windows of Hope*, et parallelarrangement til COP15, Klimatopmødet i København. Klimabundmødet foregik først og fremmest på Christiania, den største grønne bybiotop i Danmark. Et vindue mod verden blev etableret i byens centrum, på Vartovpladsen lige over for Rådhuspladsen.

På disse to steder mødtes repræsentanter fra oprindelige folk, spirituelle samfund, øklandsbyer og 'urban tribes' med forskere og andre eksperter, politikere, præster og åndelige ledere, kunstnere og lægfolk fra hele verden til en fortsat dialog og udveksling af erfaringer og visioner for en mere bæredygtig fremtid for vores planet.

Præsentationer, rapporter og budskaber blev bragt i eksistentiel dialog med sang, musik og dans, film, teater og kunstneriske udtryk, ritualer, meditationer, handlinger og ikke-handlinger, såvel som vel-reflekterede praktiske erfaringer fra et væld af fællesskaber fra hele verden. Alt i alt gjorde det Bundmødet til en udtalt holistisk erfaring med en stærk og udadgående inspirationskraft.

Bundmødet har skabt nye netværk mellem mennesker fra hele verden: Deltagere fra økosamfund, oprindelige folk, græsrodder og åndelige ledere, som på forskellige områder af tilværelsen – økologiske, sociale, politiske, åndelige, etiske

og interkulturelle - har etableret eksperimentelle zoner, hvorfra man kan hente inspiration til udviklingen af en bæredygtig livsstil.

Klimabundmøde - *Windows of Hope* erklærer hermed, at:

Planeten Jorden er syg. Den er i en nødsituation. Der er behov for helbredelse og genetablering af det økologiske og sociale balance er et presserende behov. Vi er alle en del af naturen. Jorden er en levende enhed, og alle levende væsener fortjener samme opmærksomhed og respekt.

Klimaforandringerne er virkelige. Klimaændringerne er skabt af de fossile samfund og deres forbrugerslivsstil. Derfor er en fuld anerkendelse af den industrialiserede verdens klimagæld en nødvendig del af løsningen af den globale klimakrise.

Teknologi alene kan ikke løse klimaproblemerne. En løsning af klimaudfordringen forudsætter en gennemgribende transformation af den menneskelige organisation, adfærd og bevidsthed.

Det sociale liv er af grundlæggende betydning: at bekymre sig om hinanden, at holde gejsten og møde alle mennesker med respekt, kærlighed og empati.

Med stadigt voksende befolkninger og en århundredelang udbytning og vanrøgt af verdens ressourcer er vi nødt til at tage Mahatma Gandhis ord til vores hjerter, at "Verden har nok til at opfylde alles behov, men ikke til at opfylde alles begær", for at kunne genoprette en global bæredygtig balance.

Vi lyttede til mere end 30 åndelige ledere fra hele verden. Vi deltog i hinandens

bønner for vores fremtid på Moder Jord. Vi delte erfaringer fra øklandsbyer og lokalsamfund fra hele verden. Vores fælles indsigt er: Uden åndelighed og fællesskab kan vi ikke nå vores mål om en bæredygtig fremtid.

På trods af kraftige opfordringer fra klimaforskning og civilsamfund til en stærk klimaindsats har COP15 klimaforhandlingerne i København vist en katastrofal mangel på politisk vilje og evne til at træffe de nødvendige beslutninger.

Mere end halvdelen af FN-landene støtter en klima-målsætning på 1½°C og et CO₂-indhold i atmosfæren på under 350 ppm. I overensstemmelse hermed må det globale politiske lederskab etablere en stærk ramme for store og øjeblikkelige reduktioner af CO₂-udledningerne. Dette indebærer gennemgribende forandringer af det industrielle samfund og dets forbrugerkultur og vil føre til helt nye måder, hvorpå menneskeheden høster sin energi, mad og nødvendigheder ved solens hjælp.

Økonomi kan ikke adskilles fra økologi. Det globale frie marked er ødelæggende for miljøet og for de fattige lande - og vil ikke løse miljøkrisen. Ved at flytte vores fokus til det lokale og regionale niveau, kan vi udvikle bæredygtige samfund, hvor vi udveksler varer og tjenester inden for det globale økosystems bæreevne.

Vi må kræve af regeringer og internationale institutioner, at de etablerer de nødvendige rammebetingelser for en hurtig og konsekvent overgang fra fossile samfund til den vedvarende energis tidsalder.

Vi må insistere på, at virksomhederne redefinerer deres produkter, deres produktion og produktudviklingsetik i forhold til livscyklusvurdering, vugge til vugge samt en dybdeøkologisk forståelse. Og vi må aktivt støtte denne proces gennem vores forbrug og ikke-forbrug.

Mens vi må opmuntre og insistere på, at politikere og virksomheder handler nu, kan vi ikke bare vente på, at forandringer kommer. Forandringer må komme nedefra. Vi må skabe fornyelse på alle niveauer. Vi må være den forandring, vi ønsker. Vi må ændre verden indefra. Vi må basere os på lokalsamfund drevet af grupper af mennesker, som har set det store billede, men fokuserer på små og reproducerbare lokale løsninger. Lokale pengesystemer kan vitalisere og styrke lokalsamfundene.

Agenda 21, som blev vedtaget ved FN-konferencen i Rio de Janeiro i 1992, rummer en fælles erkendelse af, at der kun er én planet, og vi er nødt til at dele den ikke blot med alle mennesker, men med alle levende væsener, på en retfærdig og bæredygtig måde. Rige lande må opgive deres besættelse af materiel vækst og dele deres rigdom globalt. Vi må lære at respektere kloden og bevare den som et smukt og beboeligt sted for fremtiden. Vi er nødt til at fastholde Agenda 21s ånd og perspektiv.

Vi støtter FN's erklæring om oprindelige folks rettigheder vedtaget af generalforsamlingen den 13. september 2007. Oprindelige folks viden og tradition for sameksistens med naturen er essentiel for at forstå og løse den nuværende globale krise.

Nye forbindelser og impulser fra Klimabundmødet har skabt et væld af kommende projekter og initiativer. Et internationalt og interkulturelt netværk, *Pachamama* [Moder Jord], blev etableret blandt oprindelige folk fra Andesbjergene og deltagere fra Bundmødet. Dette vil være en platform for samarbejde på tværkulturelle klimainitiativer på græsniveau.

Klimaspørgsmålet kræver ændringer på alle tilværelsens områder. Således havde hver dag på Klimabundmødet sit Dagens Tema, som tilsammen dækkede et bredt område af den menneskelige eksistens. Ligeledes havde hver dag sin Dagens Begravelse: På åbningsdagen, begravede vi Egoismen. Under vejs begravede vi andre aspekter af det industrielle samfund, som vi er nødt til at lægge bag os for at hele Planeten: The American Dream, Den Globale Frihandel, Den Økonomiske Vækst, Det Militær-Industrielle Komplex, Ensomheden, Den Lineære Tankegang, Fjernsynet, Den Universelle Glaskasse, Verdens Kulreserver, Affaldsbegrebet, Den Industrielle Fødevareproduktion, og Pillerglasset.

På den sidste dag begravede vi Det Fossile Samfund. Dette vil være en befrielse for alle levende væsener, og det ultimative *Window of Hope*.

Vi ønsker at udtrykke vores store taknemmelighed over for alle, der har deltaget i Klimabundmødet, det være sig talere, workshop-ledere, kunstnere, frivillige eller gæster.

Tusind tak!

På vegne af Klimabundmøde - *Windows of Hope*

- Christianias Kulturforening / Britta Lillesøe
- Netværket Christiania som grøn Bybiotop / Hanne Leni Andersen
- Agendaforeningen i Sundby / Lasse Rossen
- Miljøpunkt Indre By-Christianshavn / Jens Hvass
- LØS, Landsforeningen for Økosamfund / Lone Samuelsson
- GEN-Europe, Global Ecovillage Network / Heikki Attila og Troels Dilling-Hansen

* * *

Klimabundmøde - *Windows of Hope* støtter fuldt ud Klimaforum09s erklæring: *System change – not climate change* (se www.klimaforum09.org).

Naturligvis er ikke alt og alle fra Klimabundmødet blevet foreviget – det var fysisk umuligt at nå – så derfor ser I desværre kun et udsnit af alle de kloge og fantastiske oplægsholdere, ceremonimestre, sangere, musikere, dansere, skuespillere, digtere, forfattere, kunstnere, workshopledere, performere, cirkusartister, andre underholdere m.fl. – samt de mange folk foran og bag scenen, i køkkenet og andre steder, der har bidraget med deres hjerteblod, viden, hånd- og fodkraft.

TUSIND TAK FOR JERES INDSATS !!!

B.L.

Forberedelserne til Klimabundmødet tog næsten to år. Undervejs kom der heldigvis løfte om økonomisk støtte fra Udenrigsministeriets pulje til alternative tiltag i forbindelse med COP15. I forgrunden diskuterer Troels Dilling-Hansen og Jens Hvass.

Etableringen i december på Fredens Eng i Christiania gik relativt gnidningsløst, selvom vi under det videre forløb oplevede, at ikke alle omkringboende længere havde den totalpositive holdning til alternative kulturarrangementer, især med musik om aftenen, noget vi med 1970er erfaringer ellers havde håbet på. Vi mødte dog også glad opbakning fra mange!

Teltet fra Cirkus Panik, en finsk 'Kalevala-sauna' (se s. 87) og Thorkild Ljørrings tre mongolske yurter rejstes i dagene inden d. 5. december. Siden fulgte tre tipier og et iransk beduintelt.

▲ Allan Børneeng, Alfred Blå Hus og venner kæmper med at tilslutte varm-lufttrørene til teltet. Christiania har i flere år arbejdet med at etablere pillefyr rundt om, dels for at opvarme mere økologisk, dels for at spare penge. Som et eksperiment blev der her etableret et *udendørs* anlæg, men der var flere opstartproblemer. Bl.a. blev træpillerne fugtige, så pillerne klumpede sig sammen i føderøret. Men efter et par kolde dage kom det heldigvis op at køre.

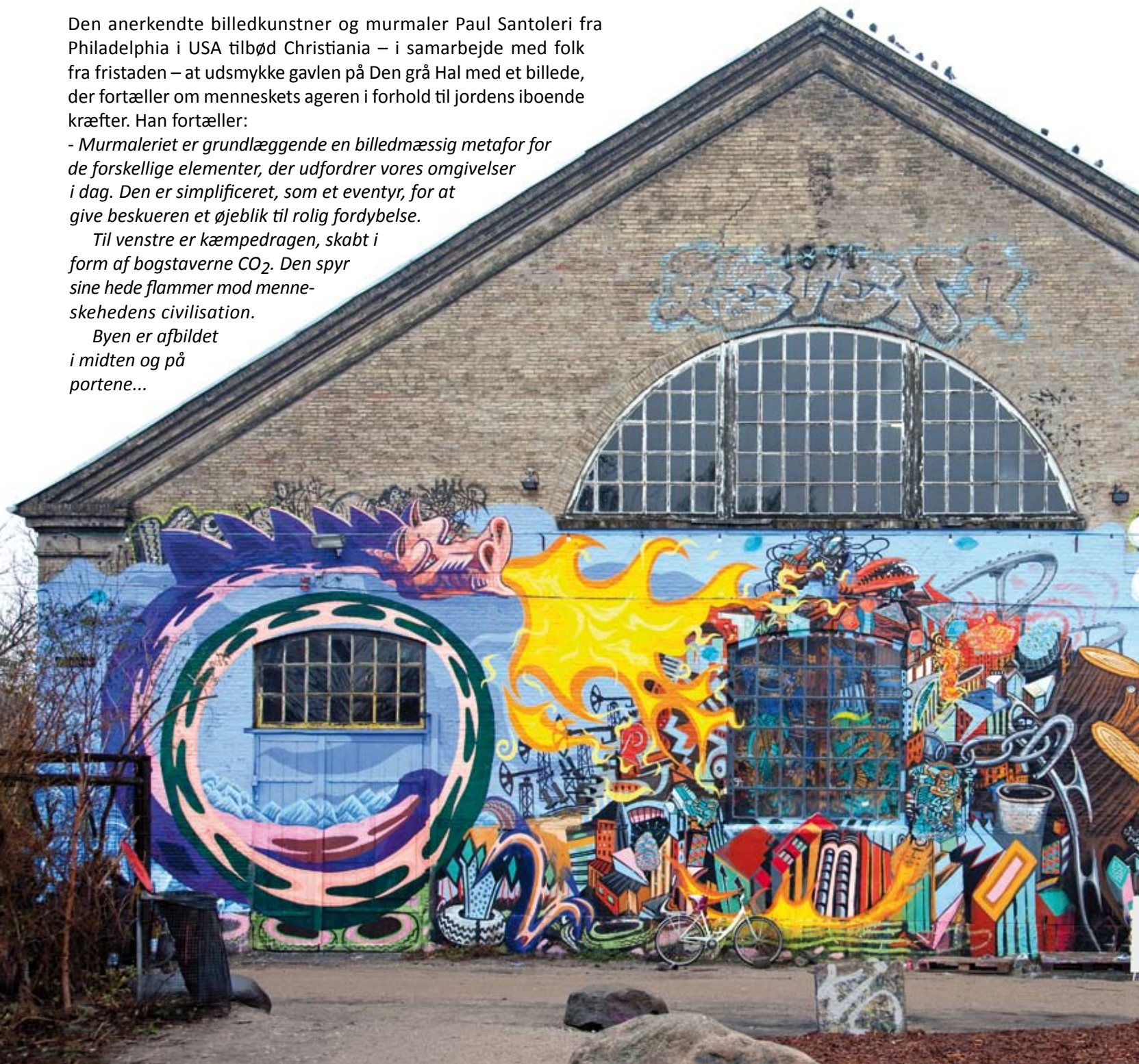
Natten inden Klimabundmødets start hjalp tilrejsende aktivister med at male skilte, bannere og transparenter.

Den anerkendte billedkunstner og murmaler Paul Santoleri fra Philadelphia i USA tilbød Christiania – i samarbejde med folk fra fristaden – at udsmykke gavlen på Den grå Hal med et billede, der fortæller om menneskets ageren i forhold til jordens iboende kræfter. Han fortæller:

- Murmaleriet er grundlæggende en billedmæssig metafor for de forskellige elementer, der udfordrer vores omgivelser i dag. Den er simplificeret, som et eventyr, for at give beskueren et øjeblik til rolig fordybelse.

Til venstre er kæmpedragen, skabt i form af bogstaverne CO₂. Den spy sine hede flammer mod menneshedens civilisation.

Byen er afbildet i midten og på portene...

Her er der andre tegn på problemer, tætheden, overbefolkningen, ledningerne, oliepumper der suger sort saft op af jorden, og de kæmpe træstubbe, den halshuggede understøttelse i kanten af storbyen.

Helt til højre, mens klimaet bliver varmere og jorden gør oprør, rejser vandet sig i en metaforisk tsunami, der kommer til at skylle det hele væk og skabe grønt igen – hvis det er muligt.

Vi har ild-vand-jord-dyr-grønt-kemi, alle de ingredienser, der lige nu er ude af balance. Den nødvendige harmoni mellem disse magiske elementer mangler – og er erstattet af en nedslidende hvirveldans. Maleriet er en opfordring til at genfinde balancen overalt, hvor det er muligt.

Ved solopgang samles de oprindelige folk fra vores Bundmøde og foretager en ceremoni for KLIMABUNDMØDE - *Windows of Hope*.

Samtidigt drager en deputation fra Bundmødet afsted mod Fredsvagten ved Christiansborg. Her overrækker de en fakkel til løberen Anders Skat Henningsen, der antænder den ved Fredsvagtens evige ild.

Derefter løber Anders afsted med flammen mod Christiania – til Søen – hvor der er gjort smukt parat på ponton-scenen. Her står det store jernhjerte placeret med et fad brænde i bunden. Faklen antænder brændet, og de fire elementer ild, luft, jord og vand er forenede!

Senere bringes flammen videre til Fredens Eng, hvor en varmluftballon antændes og farer til vejrs, fyldt med vores gode ønsker for Håbets Vinduer...

Hver morgen starter med et ritual udenfor cirkusteltet. Manitonquat/Medicine Story, nordamerikansk wampanoag-indianer og christianit, giver dagens velsignelse, med kloge ord og overvejelser, videre til kredsen.

► Den mangefarvede fane *Wiphala*, med en lang historie bagud i tiden, repræsenterer de mange indianske folk i Andesområdet i Sydamerika. Den blev i 2009 udråbt til Bolivias alternative nationalflag (se også s. 95).

Carlos Prado fra Bolivia, urtedoktor og miljøaktivist, er også kommet til Klimabundmødet, hvor han ud over at tale politik også gennemfører en række helbredende indianske ritualer.

Moder Jord figuren, 'Venus fra Bundmødet', bliver fra starten klædt i alverdens affald. En isbjørn fra Greenpeace troner bekymret på toppen. Sidste dag er affaldet dækket af blomster (se s. 77).

Britta Lillesø, hovedkoordinator for Klimabundmødets Christiania-afdeling, byder velkommen i cirkusteltet.

Tove Søvn Dahl Pedersen,
repr. i DK for Grønlands Selvstyre

Københavns kulturborgmester
Pia Allerslev (V)

Socialborgmester
Mikkel Warming (EL)

Angelica Sarzuri Guetierrez,
repræsenterende Bolivias
højlandsindianere, og
hendes lands ambassadør i
Danmark, Eugenio Poma.

Folketingsmedlem
Anne Grete Holmsgaard (SF)
talte bl.a. varmt om lige
afdøde fhv. miljøminister
Svend Auken og hans indsats
for klimaet.

Tjekkiets ambassadør
Zdeňek Lyčka

Venezuelas chargé
d'affaires Roger Corbacho

Tony Gonzales, præsident
for American Indian
Movement West

Gruppen Mehraby, der består af bl.a. iranske sufi-musikere, demonstrerer flere gange under dagene trommerytmer, der på en positiv måde kan gøre sjælen uafhængig af den fysiske krop og dermed frigøres til en højere bevidsthed.

Ross Jackson, medstifter af og formand for Gaia Trust, fortalte om visionerne for et fremtidens bæredygtige samfund, og udtrykte samtidigt, sammen med de andre talere, gode ønsker for Klimabundmødet.

Edwin Zurita Zeballos (Bolivia) og Laura Ponce Gartmann (Equador) gennemfører ritual for skabelse af gode kræfter blandt teltets gæster.

DAGENS NEKROLOG

- Når vi har svært ved at træde fuldt ind i fællesskabet, er det ofte egoismen, vores lille fejlnærede ego, som står i vejen. Egoismen står i vejen for at dele med vores næste, med noget anderledes, med de andre lande, med klodens myriader af livsformer.

Vi må overkomme vores selvtilstrækkelighed for at blive del af fællesskabet. I en global verden må vi indse, at vores absolutter er en relativ absolutthed.

Alt levende har en form for selvopholdelsesdrift - en urenergi, som ikke lader sig kyse. Tilsvarende lader egoismen sig ikke bare begrave. Den skal transformeres, transcenderes og kanaliseres ind i kreativitet og konstruktive mønstre.

Agerbrugskulturerne har gennem årtusinder udviklet en særlig overlevelseskamp, som gav basis for civilisationers opståen. Men ikke mindst i den vestlige verden glemte vi langsomt, at vi var en del af naturen, og at den ultimative 'sejr' over naturen ville blive vores ultimative nederlag.

► I baggrunden står en 'Karmakanon', en Christiania-ladcykel med påmonterede højttalere, forstærker og solceller og udviklet af Christopher Lux og Anders Rosenqvist. Den anvendes her under Jens Galschiøts gravtale. Ritualernes vårgrønne kappe er kreeret af scenografen Hanne Hjorth.

◄ En pengeseddel begraves foran 'Den indre Svinehund'.

Første aften fejres med bl.a. nogle af fristadens aller-nærmeste venner, Djurslands-spille-mændene, der selvfølgelig også leverede kampsangen fra 70'erne 'Christianitter, jyske knejte...'

Niels Kûtse og De Uundværlige oprådte med 'Kærlighed og Kannibalisme', skrevet af Vagn Lundbye og udført med sang, tale og maskedans.

Også Zofia med Carlito Reyes og Assi Roer og Christiania Roadshow kom med god, kunstnerisk og meningsfuld underholdning.

Mange af aftenerne dansedes der ivrigt...

Mange fantastiske ting skete i denne periode – nogle så smukke og intense, at hårene rejser sig, når man tænker tilbage. Mennesker, fra alle dele af verden, oplevede ikke kun et taleforum med mulighed for dialog, men et ægte samvær i vores 'globale landsby' på Fredens Eng. Rafael van der Schaars tipier bidrog smukt til eventyret.

Dr. Vinya Ariyaratne fortæller om Sarvodaya bevægelsen på Sri Lanka, hvor man inspireret af Buddhas og Gandhis tanker arbejder med at opbygge selvforsynende, økologisk baserede landsbysamfund.

Aja Waalwijk fra den hollandske kunstnerlandsby Ruigoord (med Amsterdam Balloon Company) og Britta Lillesøe fra Christiania læser de to fristeders fælles 'Bystammen-manifest' fra 2008 op (ligger på Kulturforeningens hjemmeside).

Albert Bates fra The Farm i USA deltog bl.a. med foredraget 'Role of Community in this Climate Crisis – a Permaculture Army'. Han er både fhv. advokat, menneskerettighedsforkæmper og underviser i økologisk landbrug og design.

Tor Nørretranders og Carsten Jensen analyserer sammen med en række andre talere verdens og menneskeheds problemer med at finde den rette ydmyghed og ansvarlighed.

Der er også kunstnerisk optræden. I en pause spiller Malin Westling cello for nogle af Bundmødets gæster.

DAGENS NEKROLOG

- Stort hus, stor græsplane, garage med to-tre store biler, stor familie med job og stor uddannelse, store stuer, som vender ud til en have med swimming-pool... alt sammen vores eget, og alt sammen noget, vi har tjent til gennem hårdt slid, mens vi arbejdede os op til en lysende plads i samfundet...

The American Dream thrives i bedste velgående verden over, næret af talløse film, medier og reklamer. Men hele den forbrugerisme, som er hægtet op på den amerikanske drøm, kan ikke fortsættes. Kloden kan simpelthen ikke holde til, at den fortsættes, og... hånden på hjertet... det er måske ikke den drøm at udleve The American Dream, som vi troede. Isoleret i store tomme kasser i en gabende kedsommelig forstad.

Forstæderne, the urban sprawl, har op igennem det 20. århundrede bredt sig ud over mange af de områder, hvor vi tidligere fandt vores mest frugtbare jorder. Forestillingen om den ideelle tilværelse i parcelhuskvarteret har bragt mennesker til at acceptere stadig større adskillelse mellem hjem og arbejde. Sammen med The American Dream må vi derfor begrave de villakvarterer og de sovebyer, hvorfra det moderne menneske får stadig længere til sit arbejde, og får stadig færre af sine reelle behov dækket.

The American Dream blev formuleret i 1931 af Truslow Adam i bogen *The Epic of America*. Her står blandt andet, at

The American Dream er drømmen om et land, hvor livet er bedre for alle. Hvor enhver har chancen for at udnytte sine talenter optimalt. Det er ikke blot en drøm om biler eller høje lønninger, men en drøm om social retfærdighed, som tillader enhver mand eller kvinde uanset herkomst at opnå det fulde udbytte af deres evner.

Med sit entydige udgangspunkt i individet og dets frie udfoldelsesmuligheder er The American Dream en farlig drøm. Dels mangler den en konkret medansvarlighed for medmennesket, dels driver den verden over samfund, som hastigt er i færd med at ødelægge vores fælles naturgrundlag. The American

Dream ser verden som et kolossalt tag selv bord og savner fuldstændig forståelsen af, at den må udfolde sig inden for vores økologiske råderum.

Vi har været gode til at give vores drømme – og vores formåen – konkrete udtryk i vores materielle besiddelser. Og vi har fået bundet vores identitet meget stærkt op på materielle symboler. Ved afskeden med The American Dream må vi højere grad vende os imod fællesskabet, mødes om immaterielle ting, og lære i langt højere grad end nu at forbinde vores identitet, formåen og udvikling med immaterielle værdier. Den dag vi lærer os dette, kan The American Dream leve videre.

THE AMERICAN DREAM

The American dream. It was a beautiful dream that became a society of massive consumption!

I am speaking, as the Spirit voice, of the Statue of Liberty.

"I was created in human form, as a symbol of Freedom, Equanimity, of Truth.

And today, I am so ashamed of what I have witnessed from my lonely Island.

I have witnessed cruelty and corruption beyond measure. When the powerful military, industrial complex, without remorse, murders millions of human beings, of children, animals, our magnificent fauna.

The calculated war mongering, the permanent war economy. The perversion of the cold and empty heart of corporate greed has left me almost speechless.....

But I stand here today, with renewed strength. I see windows of Hope. I see young women and men, elders with pure Hearts, with Vision and Courage that will make Truth shine forth, that will again and again unveil hidden crimes against humanity, against all life, and they will change this devastating course!

It will not take long. The age of reckoning is here. The moment of Truth is here. Who can withstand Truth! It is the flaming sword of Wisdom, the flame of true and everlasting Love, the Peace that will come!

Today we return to Earth what has been stolen.

OIL, the marrow of our planet. Rest in peace, black, subterranean lakes and oceans!

We will not make our Earth dry and brittle!

There is a new and ancient way, a simple way.

To live our life on Earth, in harmony with its seasons, it's changes. Understanding that we are all connected to one another.

A tapestry of incarnations, without number.

The seed of Enlightenment is awakening within All Beings!"

Speech written and performed by Marianna Rydvald at the Climate Change Conference, for the Alternative Climate Change Event in Christiania, Copenhagen, December 2009

Iraqisk-fødte Sammy Byssing fremdrog de uhyggelige konsekvenser af krigene i hans hjemland. Først med forureningen af 'Edens Have' i floddeltaet, med den 5000-årige 'siv-kultur', som Saddam Hussein ødelagde med gift. Siden den voldsomme uranforurening fra de sprængte amerikanske granater, der som støv føres med ørkenvinden over store dele af Iraqs landbrugsjord og dermed gør den udyrkelig i umindelige tider fremover. Antallet af kræfttilfælde overstiger samtidig alt i uhygge og tragik.

►
'Rockmaskinen' i Fredens Ark ved siden af teltet brugtes både til presse- og møderum og som værksted for aktivister.

En coladåse tømmes ud over graven og kommes derefter i jorden.

DAGENS NEKROLOG

Det 20. århundredes næsten ubegrænsede adgang til billig energi har ført til en global arbejdsdeling, hvor de fleste af de produkter, vi omgiver os med, rummer elementer fra adskillige verdensdele.

Det har kun kunnet lade sig gøre i en situation, hvor transporten var billiggjort af billige fossile brændstoffer og det forhold, at vi aldrig har betalt den reelle pris, når vi køber gas, kul og olie. Selv da energipriserne for nylig steg til rekordhøjder, betalte vi langt fra den fulde pris. For de stadig mere omfattende omkostninger for at afbøde virkningerne fra forureningen og afbrændingen af de fossile brændstoffer og store mængder af drivhusgasser, som det medfører, er ikke indregnet.

Den stadig mere omfattende frihandel har medført en sløring af vores kulturelle forskellighed. Japansk den ene dag, kinesisk den anden, italiensk den tredje, caribisk den fjerde, libanesisk den femte... med maden bragt ind fra alle dele af verden er vi nær ved at miste følingen med årstidernes skiften i vores spisemønstre.

Vi skal måske ikke helt opgive at dele ting fra andre dele af verden med hinanden. Men lad det være det særlige. I dag er en meget stor del af vareforbruget i de industrialiserede lande fremstillet i et land med lav arbejdsløn.

Skibsfarten bruger mindre energi end luftfarten på at flytte et ton verden rundt. Men det brænder en så forurenende bunkerolie af, at luftforureningen derfra hvert år koster i titusindvis af menneskeliv verden over.

Luftfarten er blevet en naturlig del af den moderne virkelighed. År for år flyver vi mere og mere, og vi bliver ved, selvom vi ved, at en enkelt flyrejse København-Sydney t/r medfører ligeså stor en drivhuseffekt som en gennemsnitsdansker på et helt år – og at dette inden for få år skal bringes ned på en tiendedel af det nuværende, hvis vi skal lykkes med at bremse de accelererende klimaforandringer.

Med begravelsen af den globale frihandel må vi derfor igen orientere os langt mere lokalt end vi har gjort siden 2' verdenskrig – genopdage og revitalisere den lokale mangfoldighed.

Under Klimabundmødets tredje dag fortæller repræsentationschef for det nyoprettede Grønlands Selvstyre, Tove Søvn Dahl Pedersen, følgende:

HAVETS MODER

I mange kulturer betragter man jorden som en moder, den livgivende Moder Jord, som man skal passe godt på. Blandt højlandsindianere i Sydamerika hedder hun Pachamama. Blandt inuit er det ikke jorden, der er den livgivende – det er derimod Havets Moder. Myten om Havets Moder optræder i variationer i alle inuit kulturer fra Tjukotka i Rusland over Alaska og Canada til Grønland. Men i alle sine variationer afspejler hun den afhængighed inuit har af havets dyr.

MYTEN

Havets Moder bor på bunden af havet, hvorfra hun har kontrol over alle fangstdyrene: hvaler, sæler, isbjørne, ræve, havfugle og fisk. De fødes og svømmer ud af hendes lange, lange hår og hun bestemmer, hvor de kan svømme hen. Når menneskene opfører sig dårligt – hvad enten de er onde mod hinanden eller ved at de ikke respekterer leve- og fangstreglerne – så ender alle menneskenes urenheder i hendes hår og i hendes ansigt. Hun bliver vred og ked af det og hendes hår bliver beskidt og filtret og hun kan og vil ikke længere sende fangstdyrene op til menneskene.

Menneskene rammes da af misfangst og sult. Derfor må de sende en Angakkok, en åndemaner (shaman), ned til hende for at formilde hende ved at frisere og rense hendes lange hår, således at dyrene igen kan flyde frit ud af hendes hår og på den måde sørge for, at menneskene igen har noget at leve af.

- Klimabundmødets seminar om bæredygtig økonomi præsenterede os for *Windows of Hope*. Her handlede økonomi om livskvalitet, lokale valutaer, social og etisk bankvirksomhed, frygten for penge, lokal samhandel, ejerformer og økonomiske tankesæt, der fremmer bæredygtig udvikling.

Bæredygtig økonomi handler ikke om magt, men om flow. Det flow som bevidste fællesskaber (økosamfund, grønne organisationer, bæredygtige virksomheder og idébaserede fællesskaber) kan skabe, når de samarbejder om udveksling af varer, kultur, uddannelse, sundhed m.m..

Øv. række.: Ludwig Schuster, forsker i komplementære valutaer (Ty.) - Ove Jakobsen, prof. økologisk økonomi (No.) - Jonathan Dawson/Global Ecovillage Network, Findhorn (Skotl.) - Esperide Ananas/Damanhur (Ital.)
Ned.række: Erik Lemcke/RUC (DK) - Lars Pehrson/Andelskassen Merkur (DK) - Martha Velazquez tager ordet

Bevidste fællesskaber er som øer af lavt hængende frugter: økologiske fødevarer, bæredygtigt byggeri, biologisk spildevandsrensning, genbrug, minimering af CO2 udslip og økologiske fodaftryk, fantastiske græsrodsuddannelser, fælles indkøb, mindre kød og en sund bundlinje. Øer af fællesskaber og individer, der ønsker at flytte fokus fra økonomiske egeninteresser og materiel vækst til fællesskab og indre vækst. For at høste de højere hængende frugter må vi udvikle samarbejdet og udvekslingen mellem de mange bevidste fællesskaber. Vi skal lære af hinanden og handle med hinanden, se længslerne og de kulturelle, politiske og økonomiske muligheder, der ligger foran os.

Udviklingen af bæredygtige økonomier er en stor udfordring. Der er ingen lette løsninger, men mange muligheder. Potentialerne ligger for vores fødder, men hvordan vi omsætter dem til konkret handling er uklart. Efter seminaret blev jeg inspireret til at invitere bevidste fællesskaber til en økonomisk udforsknings- og samarbejdsproces der sigter efter, at høste de højere hængende frugter. Formålet med processen er:

- Udforske og fremme bæredygtige kredsløb med udgangspunkt i et økologisk økonomisk samarbejde
- Se vores forbundethed og skabe nye erhvervsmæssige, kulturelle og mediemæssige muligheder.
- Skabe en økonomisk udvikling, der fremmer livsstilsændringer.

Af Ditlev Nissen, fmd. for Landsforeningen for Økosamfund LØS (uddrag af indlæg)

Nederst i 'Fabrikken' ligger biografen BYENS LYS, hvor Peter Plett og Thomas Jørgensen med stor tålmodighed hjalp de mange brugere. Her afholdtes foredrag og work shops og bl.a. Peter Wagner viste miljørelevante film.

DAGENS NEKROLOG

- Alle samfund bygger på en myte, skriver Tim Jackson i *Prosperity Without Growth*. Det vestlige samfunds myte er myten om vækst - myten om at vækst er mulig, endsige indiskutabelt ønskelig. Og stillet over for klimaudfordringerne og ressourceproblematikken i en situation, hvor vi inden længe kan blive både 7, 8 og 9 milliarder mennesker på kloden, retter spørgsmålet sig meget direkte til de rige landes næsten sygelige fastholden af, at den økonomiske vækst er nødvendig, som har en næsten tvangs-tankeagtig karakter.

Men vi er nødt til at stille spørgsmålstejn ved væksten, påpeger Jackson: "Myten om vækst er slået fejl. Den har fejlet for 2 milliarder mennesker, som stadig lever for under 2 \$ pr. dag. Den har svigtet for de sårbare økosystemer, som vores overlevelse er afhængig af. Den har fejlet... over for at kunne give økonomisk stabilitet og at sikre menneskers levevilkår."

Den stadige higen efter mere, mere, mere, mere, har verden over ført til kolossale ødelæggelser af landskaber og livsvilkår. Vi ved godt, at det ikke kan fortsætte. Alligevel forbruger adskillige lande ressourcer i et omfang, som havde vi tre-fire planeter til rådighed. Det er i høj grad den krampagtige fastholden af den fortsatte økonomiske væksts 'nødvendighed', som gør, at vi har så svært ved at tage konsekvensen, selv når det bliver klart for os, at det industrielle landbrug og de sidste halvandet hundrede års afbrænding af fossile brændstoffer tilsammen udgør en tikkende klimakatastrofe: Hvis ikke vi reagerer prompte, står vi overfor at udløse serier af klimatologiske *tipping points*, som vil medføre voldsomme ødelæggelser af levevilkår over alt på kloden.

Vi er kort sagt nødt til at begrave den økonomiske vækst og forestillingerne om, at 'mere er bedre'. Og særlig i den rige del af verden er vi nødt til at blive meget bedre til at leve meningsfulde liv med et mange gange mindre ressourceforbrug end i dag. Dette vil føre til et langt stærkere fokus på den lokale økonomi, og på etableringen af tilværelser og lokalsamfund, som er stærkt rodfastede i de lokale levevilkår.

En kæmpe dollarseddel med Bush's portræt graves ned af Finn Thorstein, assisteret af Ditlev Nissen fra LØS

Slogans på store transparenter blev malet til Bundmødet af især den flittige billedkunstner Allan Gemzøe, der har scenografiske erfaringer fra de tidlige gruppeteatre.

Sproget på Klimabundmødet var overvejende engelsk, men med de mange fremmødte fra Sydamerika blev spansk også brugt, med bl.a. Hanne Christensen som uundværlig hjælper.

Spirituelle ledere fra hele verden deltog i møderne. Både som oplægsholdere og som 'menige tilhørere'. Her i en diskussion under ledelse af Zarko Andrecevic (Kroatien) med deltagelse fra bl.a. Dr. Zakina Yacoobi (Afghanistan) og Dena Merriam (Global Peace Initiative of Women).

Sufi Rehman Muhaiyaddeen (Pakistan) og Sraddhalu Ranade (Indien) var i en lang dialog om åndelige spørgsmål.

Lakha Lama talte om ikke-voldsformer og om åndelig forsoning, med særligt henblik på den kommende store klimademonstration til Bella Center.

Eksempel på dagsprogram:

9 dec. - DEMOKRATI OG KONFLIKTLØSNING

Om dialogbaserede demokratiformer og folkelig deltagelse

Den moderne repræsentative demokratimodel har en meget kort historie, fra den franske revolution i 1789 til i dag. Har økosamfundene og de oprindelige folk andre og mere hensigtsmæssige modeller for en bæredygtig verden? Kan konsensus-processer, konfliktløsning og forskellige fora bruges som politiske redskaber til en ny verden, både i fællesskaber og i lokale, regionale, nationale og internationale beslutnings-organer? Vi vil undersøge forskellen på kvindlige og mandlige former for organisering og konfliktløsning.

10.00-10.05 **Medicine Story** velsigner dagens møde

10.10-10.35 **Prachar Hutanuwat**r, buddhist, direktør for Wongsanit Ashram, Thailand

10.40-11.05 **Christine Schneider / Capra Carruba**
'Konfliktløsning og Demokrati i ZEGG og Damanhur'

Introduktion til senere Workshops i Fabrikken

11.10-11.25 Introduktion v. **Ditlev Nissen**, Involvering Nu

11.30-12.00 **ZEGG**, 'Om Forum som et Udviklingsværktøj'

12.00-12.20 **John Andersen**, 'Om Vækstcentret'

12.25-12.45 Open Space

Eksempler på Konfliktløsning i Katastrofeområder

12.50-13.35 **Camilla Orjuela**, fredsforsker ved Göteborgs Universitet.
'Eksempler fra Sri Lanka'

14.00-14.15 **DAGENS BEGRAVELSE: DET MILITÆRINDUSTRIELLE KOMPLEKS**, gravsten af **Khalil Yassin** (Irak)

14.20-15.15 Åndelig Tilgang til Konfliktløsning

Konferencier: **Zarko Andrecevic**, Chan Buddhist lærer, Kroatien

Dialog imellem:

Sraddhalu Ranade, videnskabsmand, vejleder og lærer ved Sri Aurobindo Ashram i Pondicherry, Indien

Sufi Rehman Muhaiyaddeen, Sufi leder, Pakistan

15.20-15.45 **Renaud Russeil**, 'From Fear to Non-Violence, Changing our Lifestyle for a Sustainable Future' ('Transformer din Frygt til Ikke-Vold, for en Bæredygtig Fremtid')

15.50 - 17.20 Paneldebat om Konfliktløsning

'Hvordan vender vi Vrede til et positivt Udtryk?'

Konferencier: **Else Hammerich**

Alle har et kort indlæg, hvorefter de deltager i en åben debat med spørgsmål fra salen. Først vises en lille film med klip fra forskellige ikke-voldsaktioner.

Fredsvagten, **Bo Richardt**, 'Har 8 års Fredsvagt Virket?'

Kirkeasyl repr., 'Ikke-voldserfaringer ved Brorsonskirken'

Climate Justice Action, **Natasha Verco**, 'Hvad er Civil Ulydighed?'

Teatergruppen Solvognen, **Nils Vest**, 'Teateraktionsformer'

Healer **Rita Makkannaw**, 'Konfliktløsning på Indiansk'

Amerikanske Billeder, **Jacob Holdt**, 'Tilgivelse og Forsoning'

Afslutning: Fællessang om fred i verden ved Fredsvagtens **Bo Richardt**

17.25-18.10 **Lakha Lama**, 'Ikke-voldelige Kampformer'

18.15-18.35 **Mariama Guldagger**, 'Taffelmusik & Overtonesang'

Demokrati og Beslutninger

18.40-19.10 **Sandra Ruffin**, amerikansk juraprofessor om 'Hvorfor er det så svært for Obama at få USA med på en klimatraktat?'

19.15-19.45 **Mads Christoffersen**, mag.art. i kultursociologi:

'Verden er i Krise – Lederskabet er i Krise!'

19.50-20.20 **Kirsten Prajna**: 'Christianias Selvforvaltning'

20.25-20.55 **Victor Leon Ades**, Conpaz, Parliamentary Council for the

Culture of Peace of State Assembly of Sao Paulo, Brasilien, 'Fredens Kultur'

21.00-23.00 **Marina da Silva** (ex.miljøminister, Brasilien)

Elvira Mendes (Chiko Mendes datter), 'I love Amazonas', musikgruppe

(Lyd fra Træer - Regnskovens Stemme)

Fabrikken – Workshops

13.00-14.00 'Come Together Songs - World music', med **Hagara Feinbier** and **Barbara Stützl**, ZEGG;

14.00-15.30 ZEGG - workshop, 'ZEGG Forum life; Sharing and deep Listening:

How does Climate Change affect You?' med **Ina Meyer-Stoll** og **Achim Ecker**

15.30-17.00 **John Andersen**, The Growth Center (Vækstcentret).

'The Relation between the inner and outer Climate' - workshop

Byens Lys – Film

19.00-20.30 Powerpoint: 'ZEGG' og 'Q&A' + Film: 'Earth Hope' (BBC)

GALLOPPERIET - Stadens Museum for Kunst

14.00-19.00: **Udstilling om Christianiacyklens Historie**

'Fristaden Christiania viser Verden en ny Cykelkultur'

Program for Vartovpladsen

12.30 Store Yurt

14.00 **Albert Bates**, The Farm, USA, 'Carbon Negative Ecovillages' (Store Yurt)

15.30 **Kasper Schulz** (Skrotbjerget)

17.00 **Film** (Kælderen)

Petter Sommerfelt fra Demos læser dagens gravtale op og præsenterer billedkunstneren Khalil Yassin, der er uddannet i Baghdad i 1973, siden flygtet til Danmark, hvor han har fået supplerende uddannelse i bronze- og glasfiberstøbning på Kunstakademiet i København.

DAGENS NEKROLOG

- Vi kan indse det på det private plan, og vi burde tilsvarende indse det på det internationale plan: Man kan ikke vinde noget ved våben.

Kunne vi nedlægge militæret og bruge alle de ressourcer, vi til stadighed binder i opretholdelsen af militære enheder kloden rundt, ville vi frigive en kolossal kapital til omlægningen af det fossile samfund til vedvarende energi.

Faktisk passer en række overslag over, hvad det vil koste at at gennemføre en hurtig og konsekvent, verdensomspændende omlægning til vedvarende energikilder stort set til det, som vi i dag bruger på militæret. Så regnestykket ligger lige for. Men det kræver, at vi løser de bagvedliggende problemer.

At vi lærer at indrette os på kloden, så der er lighed, tryghed og værdige livsrum til alle.

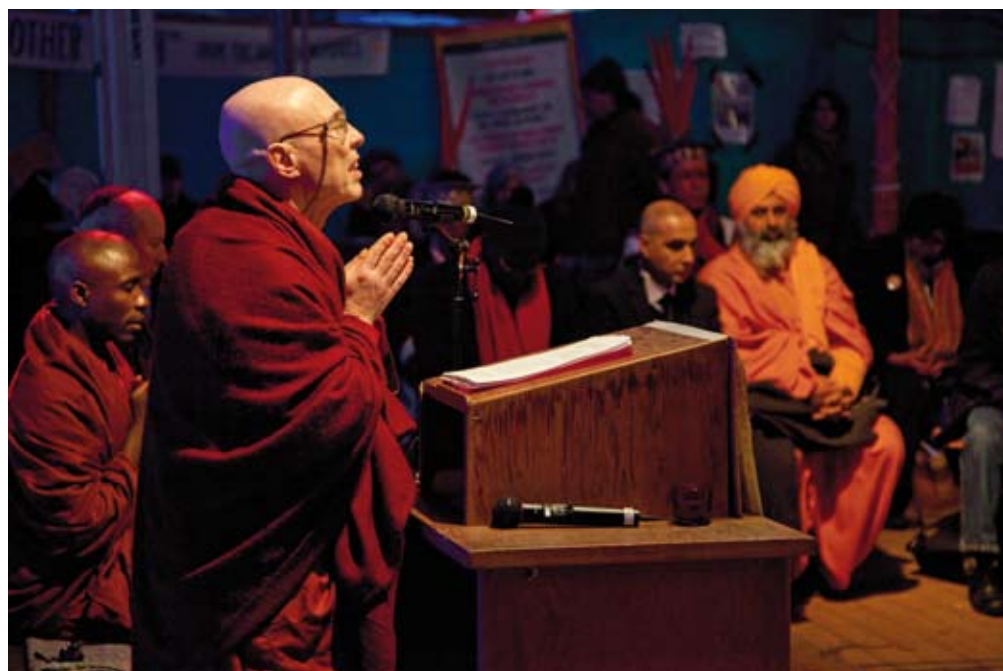
◀ En stålhelmet begravnes

Hvordan kan protester imod ansvarsløse politiske ledere og deres gerninger gennemføres, uden brug af vold, og alligevel vække opmærksomhed? Med Else Hammerich som diskussionsleder videregav en lang række mennesker deres erfaringer, bl.a. healer Rita Makkannaw (i rødt), der talte om 'Konfliktløsning på Indiansk'.

Juristen Sandra Ruffin (USA) beskrev Obamas besværligheder med at gennemføre en skrapere klimalovgivning. Hendes gode ven Jacob Holdt supplerede.

Mens politiets larmende helikopter hænger over teltet, så mødes folk fra hele kloden med erfaringer, ønsker og bønner, der forhåbentlig kan afhjælpe jordens ubalance.

Lyden og lyset kom ikke kun fra oven. Tom Kroos stillede trofast op med lydgear og Hvide satte smukt lys i teltet.

Buddhistmunk Bikkhu Bodhi (USA) indledte med bøn og en tale om gensidig forståelse jordens religioner imellem. Bag ham t.v. sidder Venerable Bikkhu Buddharakkhita, stifter af Uganda Buddhist Centre i Kampala.

◀ Moisés Piyãku fra Brasiliens Ashanikan regnskovsindianerfolk fortalte om de store tømmerfirmaers umådeholdne skovfældning og medvirken til ødelæggelsen af deres livsgrundlag. Men også om deres folks egne tiltag for, med de rette dyrkningsmetoder, at bevare den biologiske balance og mangfoldighed i omgivelserne.

▼ Swamini Pramananda Saraswati og Sraddhalu Ranade fra Indien redegjorde for forsøgene på at genvinde menneskets åndelige evner for at skabe en fysisk balance i verden.

Sister Joan Chittister (USA), benediktinsk nonne og forfatter, talte om evnen til at se bag om magtens realiteter og skabe veje, hvor ingen veje findes.

Andrew Harvey (Indien/UK/USA) mener, at nøglen til et mere menneskeligt samfund må gå gennem en *forening af åndelig praksis og socialt foranderende aktioner*.

DAGENS NEKROLOG (uddrag)

- Den moderne ensomhed er tæt forbundet med tabet af forståelsen af vores natur – både vores indre natur og den omgivende natur. Vi må genindleje os selv og vores forståelse af tilværelsen i vores omgivelser, både socialt, eksistentielt og bæredygtighedsmæssigt. Vi må på baggrund af individernes frisathed genopdage forbindelsestrådene og skabe en fælles livsfylde, som lægger den moderne ensomhed bagude.

▼ Efter Mariama Guldaggers overtonesang lægges en pose blomsterfrø i jorden.

En lånt svensk politihelikopter
svæver over Ask Yggdrasil
med jordkloden.

Politiet var meget interesseret i
tipierne og de mongolske yurter
og hvem, der boede i dem.
Er Slots- og Ejendomsstyrelsen,
som regeringens forlængede
arm, bange for en ny, ulovlig
bosættelse i fristaden?
Der var jo mange 'fremmede'
til stede i København
i disse dage.

Betjentene betragtede også
Olgas alpehorn med stor undren,
måske opfattede de det som en
mega chillum? Hun blæste
dem i hvert fald et stykke.
Sant Balbir Sing fra Indien må
have undret sig over Danmark.

Ibrahim Togola fra Mali Folkecenter og Preben Maegaard fra Nordisk Folkecenter i Thy fortæller om, hvordan man udvikler konceptet om folkecentre og skaber jobs over hele jorden.

◀ Kosha Joubert fra økokollektivet 'Sieben Linden' (mellem Celle og Berlin) og forkvinde fra GEN-Europe fortæller om deres organisering og udadvendte arbejde.

Hildur og Ross Jackson, hhv. medstifter af og formand for Gaia Trust, holdt indlæg og fulgte mange af dagens foredrag og konferencer. Bagved Hildur sidder May East (Brasilien), leder af Gaia Education.

DAGENS NEKROLOG

- Med oplysningstiden og det videnskabelige gennembrud karakteriseret ved Newton og Descartes blev vi gode til at adskille problemerne. Darwin så kampene i naturen, Linné beskrev omhyggeligt planterne én ad gangen, rykket op med rode, fysikerne gjorde en dyd af at isolere fænomenerne. Ingen interesserede sig for sammenhængen, symbiosen, kompleksiteten – og alt det, som får de levende systemer til at fungere stabilt.

I vores vej mod igen at forstå vores plads i naturen må vi nødvendigvis udvikle os videre fra *det reduktionistiske paradigme* og dets lineære tankegang. Det lærte os præcision, analyse, klarhed, og entydighed. Men vi tabte samhørigheden og enheden, og det gav os om end utilsigtet en række værktøjer og muligheder, som i dag er meget tæt på at ødelægge naturgrundlaget for de kommende generationer og allerede har givet klodens biodiversitet trange kår.

Den symbolske lineal blev begravet af Charlott Bamford

Vi er derfor i omlægningen fra det fossile samfund nødt til at være meget opmærksomme på at forstå, hvordan vi forstår – og beskytter os mod de værste fejlslutninger fra en udlevet lineær tankegang.

▲ De danske medier, her TV2 News, viste lige i begyndelsen en vis interesse for Klimabundmødet. Troels Dilling-Hansen står parat til interview.

Udenlandske journalister, film- og tvhold viste derimod stor opmærksomhed over for Klimabundmødet under hele forløbet. De mange kameraer kunne dog skabe problemer med nogle af de tæt ved stående hashpushere.

Et østrigsk filmhold interviewer Dorte la Cour, der har fået fremstillet textiltryk med ordet KLIMALØMMEL, til at anbringe på ryggen. Det er en rækken næse til Folketingets lige vedtagne 'Lømmel-pakke', med ekstra store beføjelser til politiet over for aktivister.

Alle levende væsner velsignes af repræsentanter for en række tros-samfund og medlemmer af Global Peace Institute for Women.

Marlene Lindsten, præst ved Vor Frelzers Kirke på Christianshavn, deltog mange af dagene og var aktiv i kirketipien.

Grønlands biskop Sofie Petersen talte, også til Christianias mange grønlandske beboere.

Vandana Shiva, feminist, miljøforkæmper, forfatter og dr. i fysik og kemi, besøgte også Klimabundmødet, som hun betragtede som 'vennerne'. Hun har i årevis kæmpet for Indiens fattige bønders ret til at dyrke fødevarer til eget forbrug, en kamp som har ført til adskillige rettergange mod multi-

ationale selskaber som Coca Cola og Monsanto, og med sin forsøgsgård Navdanya, i Nordindien, har hun bevist at økologisk jordbrug er fremtidens løsen. Vandana Shiva opfordrede til at gå imod forbrugerismen – roden til jordens syge tilstand – ved at fremme økologi så meget vi kan. Til slut lykøn-

skede hun Christiania for den blotte eksistens og for den Bundmøde-kultur, "som er, hvad der er brug for".

Bagefter transporteredes hun videre med Mikro-Taxis Christiania-ladcykel med Tom Jakobsen i sadlen, for at tale ved dagens store NGO-demonstration til og ved Bella Center.

Sander Truelsen og Mads Bischoff fra Djurslands *Utamaduni*-gruppe for afrikanske danse har samlet skind fra døde grævlinger, der er kørt over af hurtige biler på landevejene.

Disse grævlingers ånd skal få lov til at hvile i jorden, hvilket gøres med det afrikanske hjælpemiddel *Kalulumila*, bestående af 'urter med gode tanker' og udviklet af medicinmænd fra Tanzania.

Efter de første par dage, hvor Hare Krishna folket serverede lækker indisk inspireret vegnermad, kom RAMPENPLAN på banen. Det er et hollandsk aktivistkøkken, der laver billig vegnermad i store mængder ved alle mulige møder, demonstrationer og protestaktioner over hele Europa. Mad kan også være en politisk varm kartoffel! Tak fra hjertet fra Bundmødegruppen for deres kæmpe indsats! – Også en varm tak til NEMOLAND, der lagde plads til køkkenet og i øvrigt hjalp på mange andre måder, sammen med Jannich Pedersen, Helle Andersen, Trine Vejlskov og alle de øvrige fantastiske aktivister.

DAGENS NEKROLOG

- Der kan siges meget godt om fjernsynet, der er meget godt i fjernsynet, og måske det endda har en plads i det postindustrielle samfund. Men ikke i sin nuværende form, hvor det er et af de vigtigste redskaber i fastholdelsen af mennesker i et stadigt accelererende, ubæredygtigt forbrug.

Hvordan kan vi ellers gardere os mod det moderne husalter, som døgnet rundt sender passiviserende underholdning finansieret af reklamer, hvis eneste formål er at skabe yderligere behov – at gøre os utilfredse med det, som vi allerede har, og stimulere begæret efter mere.

Blev vi så bare reelt lykkelige. Gjorde alt det, som vi bliver præsenteret for som nødvendigt for det lykkelige liv, varigt lykkelige. Men knapt har vi fået anskaffet os 'sidste skrig', før det er håbløst umoderne. Der spekuleres i forældelse. Hele denne medievirkelighed er med til at vi smider alt for meget væk, blot fordi det ikke er moderne.

Marx så i sin tid religionerne som opium for folket. Havde han levet i dag, ville han givet have set fjernsynet som det centrale i at dulme folket og fastholde os som gode konsumenter.

Kan man forestille sig et liv uden fjernsyn, hvor vi taler sammen, læser op for hinanden, spiller for hinanden, hvor kultur ikke blot er noget vi konsumerer, men er medskabere af? Hvor vores egen virkelighed ikke hele tiden bliver holdt op mod TV-studiernes evigt smilende glansbilled-virkelighed.

Seertallet begraves under TV-gravstenen ►

Madsen og Jørgensen fra Christiania leverer bagefter levende underholdning.

I Kirketipien kan folk få mulighed for at føre åndelige samtaler med og få trøst af både 'gadepræster', nabopræster fra Folkekirken og andre.

Eagle Flying (Tohono O'Odham Nation, USA) deltager med 'Prayer Songs to Mother Earth'. Har arbejdet med workshops i Storbritannien, Finland og Estland.

Et estisk teater- og sangensemble optræder i 're-designede' kostumer og leverer en smuk sang- og lydoplevelse med 'ReUse Concert'. Alle de optrædende anvender udelukkende stemmer og metalskåle til at frembringe en helhedsoplevelse. Sangene rummer samtidigt advarsler mod konsumsamfundet. Skabt af Ville Hyvönen og baseret på gammel finsk-ugrisk sangtradition.

David Rovics (USA), en af tidens få, modige og konsekvent solidariske protestsangere, med et lydhørt publikum. I baggrunden Lars Helwigs romantiske danske bondeidyl.

Landskabsarkitekt og forfatter lanto Evans (USA, Wales) fortæller inspirerende om egne øko-byggeerfaringer i foredraget 'Opsang om forbrug og Byggeri'.

Arkitekt, professor Tage Lyneborg forklarer om 'Atypi-projektet', der udnytter ubrændte lersten i byggeriet. Sammen med Bjørn Nørgaard, en gruppe fhv.

akademielever og Kulturforeningen har man siden sammen afprøvet systemet i praksis (se s. 89).

Model ▼

Steen Koerner og venner demonstrerer 'Bevægelse og kunst i byens Rum' i moderne danseform.

Cirkus Panik giver familieopvisning i 'Byggecirkus', hvor Tatjana svinger rundt med Poul, der ender med at sætte ild til sine underhylere.

DAGENS NEKROLOG

- De store himmelstræbende bygningsværker i stål og glas er et af den industrielle epokes store frembringelser. Dens opførelse og falliske symbolik har næret mangan en ambition.

Med den modernistiske arkitekturvision fulgte forsøget på at skabe den universelle bygning, som med samme logik og geometriske klarhed i sit udtryk fra ækvator til pol stod som et rationalitetens sejrsbillede. Aldrig havde vi haft mere kontrol over vores umiddelbare omgivelser. Så måtte airconditioning og centralvarme klare tilpasningen.

Det blev en dyd at trods klimaet. Og hele den fantastiske variation i byggeskik og bygningsudtryk, som gennem århundrederne har udviklet sig i nøje harmoni med de lokale muligheder og ført til en utrolig rigdom af kulturelle udtryk, er stort set fortrængt af den industrialiserede byggemåde.

Med begravelsen af den universelle glaskasse giver vi plads for en ny bygningskultur, som lydhør overfor sit sted genindfører sig selv og sine brugere i den omgivende natur.

Denne symbolske glasplade ligger nu i jorden.

I *De oprindelige folks Tipi* (t.h.) gennemfører Carlos Prado fra Bolivia et helbredelsesritual.

Senere fortæller Bolivias FN-forhandler Angelica Navarro, i det store telt, om mødet i Bella Center.

Anders 'Stol' Hansen fra Christiania og Sune Scherfig fra LØS hviler sig i Anders' jernmøbler. Andre af denne skrotkunstners genbrugsarbejder kan ses rundt i fristaden, bl.a. foran Loppebygningen og oppe i Gallopperiet - *Stadens Museum for Kunst*.

Inde i teltet:
Martin Lidegaard,
medstifter af
og formand for
CONCITO, 'Danmarks
grønne tænketank',
lægger for med
'Om hvordan vi
kan halvere CO₂-
udslippet på 10 år
– og få et bedre
liv ud af det!'

Ladcyklen – *Christianiabikes* – er blevet en gigantsuccés. Udviklet i 1970'erne i Christianias Smedie af bl.a. Lars Engstrøm og Annie Lerche, og siden flyttet til Bornholm, da pladsen blev for trang. I dag skønnes, at 25 % af børnefamilierne i København bruger en ladcykel til at fragte børn rundt i byen. Også Postvæsenet, Vej & Park og cykeltaxierne har taget den til sig. Og i udlandet kører den mange steder.

Under Bundmødet vistes en særudstilling for ladcyklen på *Gallopperiet* på Christiania, og der var billig kørsel med MikroTaxi mellem fristaden og Vartovpladsen, hvor Klimabundmødet havde sin Indre By base (se s. 80-83).

om det nogensinde lykkes, eller om det nogensinde bliver en god idé. Det vil kræve kolossale anlæg, som vil kræve kolossale investeringer og tære hårdt på klodens ressourcer, og vil blot bringe vores løsninger endnu længere fra den stilfærdige genialitet, som naturen løser sine problemer med. Som James E. Hansen, leder af NASAs Goddard Institute så præcist udtrykker det: "Kul har det bedst, hvis det bliver i jorden". Det er ikke noget natur- eller Gud-givet, at vi partout skal brænde alle fossile brændstoffer af, inden vi overgår til vedvarende energikilder.

Hvis vi, med den nuværende teknologi, brænder alle nu kendte fossile brændstoffer af, inden vi overgår til vedvarende energikilder, er det med Hansens ord uomtvisteligt sikkert, at atmosfærens koncentration af drivhusgasser vil stige dertil, at det udløser serier af klimatologiske 'tipping points', hvilket vil føre til selvaccelererende klimaforandringer og en klode, hvor alle ismassiver med tiden smelter – ikke inden år 2100, men på sigt.

DAGENS NEKROLOG

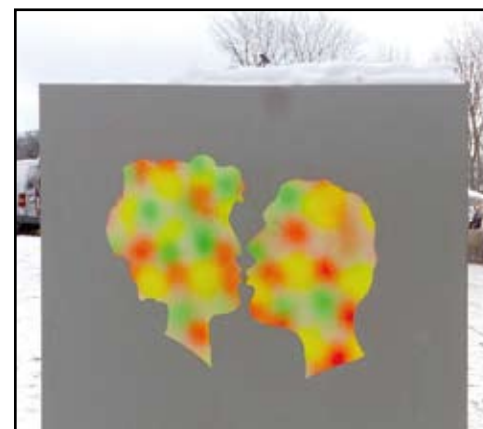
- Opdagelsen af, at vi kunne afbrænde kul og olie, kickstartede en enestående udvikling af menneskesamfundets evne til at bearbejde sine omgivelser. Byerne voksede sig store og sprængte århundreders rammer. Store bydannelser skød frem på steder, som tidligere knapt gav basis for en boplads.

Højere, større, bedre, mere, hurtigere end nogensinde før i menneskehedens historie... alt sammen drevet af vores

nyopdagede evne til at udløse den fossilt lagrede energi.

Dagens begravelse er en af de letteste begravelser. For kullet ligger allerede i jorden – og må nødvendigvis blive der. Hvis vi vil videregive en klode med livsvilkår som dem, der har fostret menneskeheden, og som den nuværende biodiversitet er afhængig af, må vi i allernærmeste fremtid etablere et moratorium for afbrændingen af kul.

Capture and Storage? Men selv med milliardinvesteringer er det tvivlsomt,

Kullene blev lagt tilbage i jorden.

Historiefortæller Yurt, hvor man i en mere intim kreds kan opleve historier ved Matawan Baio m.fl. og indianske eventyr og profetier, med Lotte Seir som fortæller.

Flere udgaver af 'energicykler' afprøves under Klimabundmødet. De bruges ideelt til taler og musikafvikling ved demonstrationer og udendørs møder.

Fredsvagten og andre passer på 'den hellige ild', der bliver holdt ved lige under alle de 14 dage og nætter.

Filosof og litteraturprofessor Michael Hardt, forfatteren og økonomen Naomi Klein og Tadzio Müller fra Climate Justice Action i Tyskland udgør panelet i det dialogmøde, som Christianias Kulturforening fandt var en god idé at hjælpe med at gennemføre en aften inden den store planlagte demonstration til Bella Center to dage senere.

Da mødet er forbi og folk begynder at danse, trænger der pludselig tåregas ind i cirkusteltet. Nogen bliver lettere panikslagne og løber væk. Andre går ud og tjekker, hvad der sker.

Der er bål, barrikader og tåregas nede ved Christianias hovedindgang og en politihelikopter (med varmemølsomme kameraer) følger urolighederne på jorden. Bl.a. er der flere italienske aktivister med molotovcocktails, der er kommet udefra, og som smider alt muligt brændbart på bålene. Også vores Bundmødes skilte og plakater...

NU... møder de danske medier pludselig talstærkt op og når at beskyldes Klimabundmødet og det fredelige arrangement i teltet for at stå bag urolighederne. Ren løgn! Dementier blev straks udsendt, men aldrig bragt. Suk.

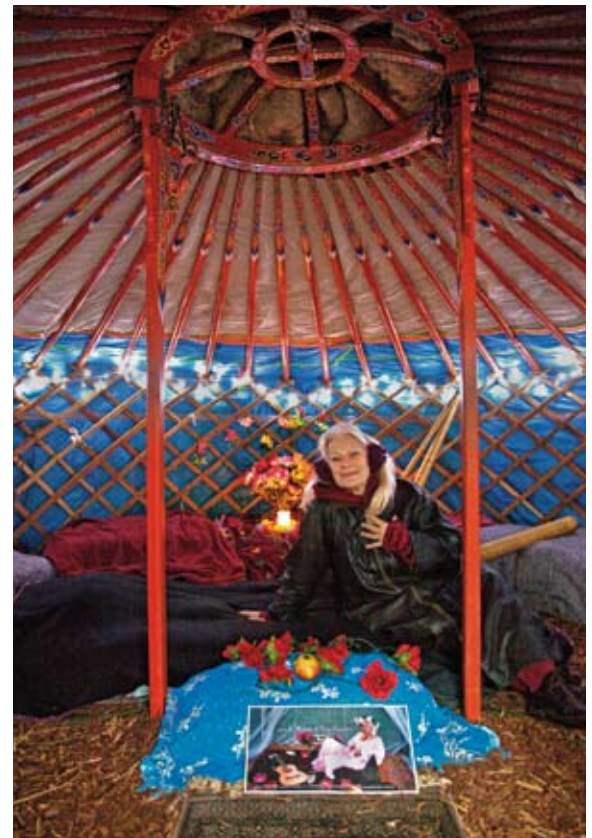
Pusher Street foran Bageriet ►

Pludselig er der frostgrader i luften. Pillefyret kører nu stabilt, men der bliver alligevel brug for ekstra varmluftovne inde i teltet.

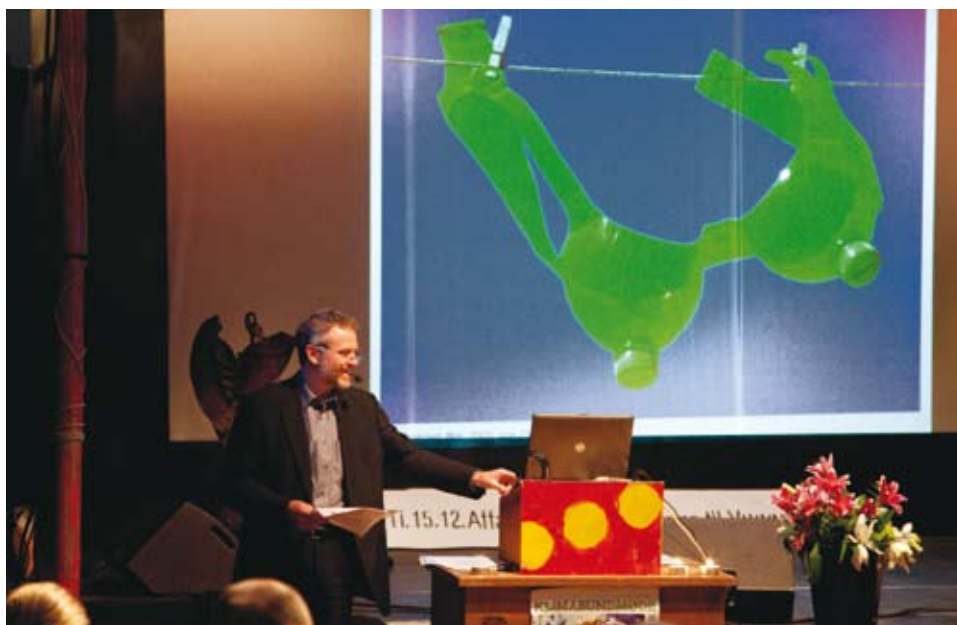
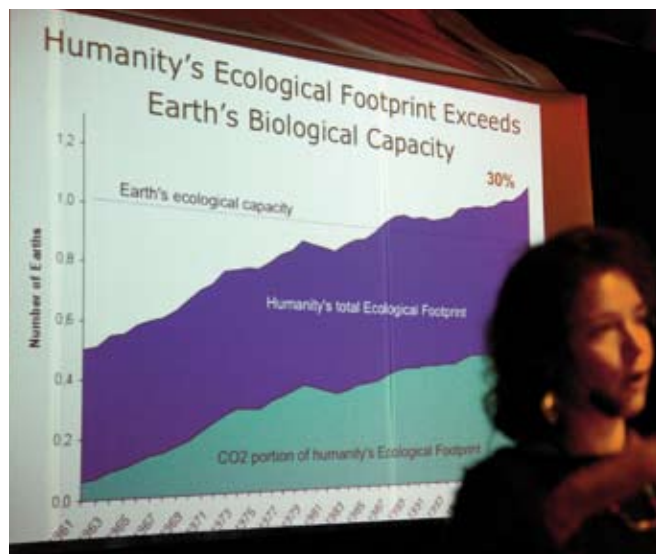
I yurterne ude på pladsen holder man varmen. Her bor Olga Petersen fra Amsterdam Balloon Company – ‘Mistress of Divine Craziness’ (hende med alpehornet) – og hun byder indenfor til healing og åndelig samtale. Gratis!

Afd.leder Sussi Hørup fra Erhvervsakademi DANIA i Skive forklarer om 'Hvordan Erhvervsakademiet arbejder med *Vugge til Vugge* i Uddannelsen af Produktionsteknologer'.

Finske Aili Pyhäläs foredrag 'De oprindelige Folks Affaldskultur kontra Den vestlige Verdens', med klare facts, vakte stor opmærksomhed.

Tjekkiets ambassadør Zdeňek Lyčka viser eksempler på genbrug af 'affaldsmaterialer' blandt kunstnere i Prag. Her er et par plastflasker omdannet til en amme-bh.

Musiker og fysiker Peter Bastian lægger ud med at fortælle om 'Forskellen på Overlevelsesinstinktet og Udviklingsinstinktet'.

Matthias Murjahn fra Tyskland læser gravtalen over forbrugersamfundets bevidstløse deponering af 'affald' i Moder Jord. Fremover skal vi lære, at *Der findes intet affald. Det er bare formen, der skifter.*

Oven på foregående nats oplevelser, med brand, udenlandske molo-aktivister, politi, tåregas, timelange tilbageholdelser o.a., skabte kreative folk mulighed for krisehjælp på Christiania.

Fru Percy Plask-Plaskenskiold og mand – alias Anne Marie Helger og Peter Larsen – gennemgår, hvordan også de velhavende kan tumle med deres affaldsproblemer og alligevel dele rundhåndet ud af gode råd. Og gadefejr Jens Kløft kæmper med indholdet af affaldscontaineren (øv. th). Senere spiller og synger Kim Jezus og Søn sange på esperanto.

Gertrud Stjernholm og Louise Gehl, medlemmer af Christianias Gartnergruppe, forklarer om arbejdet med 'Storbyens grønne Lunge'.

Roberto Perez Rivero fortæller om tropisk, bæredygtigt bylandbrug på Cuba, mens Thorkild Ljørring fra LØS / Landsorganisationen for Økosamfund er diskussionsleder.

Blandt de andre talere var prof. Peder Agger, der forklarede om *Biologisk Mangfoldighed*, og Hanne Leni Andersen med et indlæg om *Christiania og Agenda 21 for Bæredygtig Udvikling*.

Meyers Køkken stillede op med økologisk mad på denne dag for sunde madvarer og vaner.

Claus Meyer selv gav et spændende foredrag om emnet 'Ny nordisk Mad': Om forandringskraften i Det nordiske Køkkenmanifest og bevægelsen rundt omkring det – vi befinder os midt i et paradigmeskift – et Vindue af Håb.

I den del af cirkusteltet, hvor der var café og bar og også serveredes mad, var der plads til mere uformel snak og diskussion.

Penicillinsprøjten begraves foran 'Århundreders Plovfurer'.

DAGENS NEKROLOG (uddrag)

Det industrielle landbrug er et af de helt store problemer for klimaet. Nye undersøgelser påpeger, at op imod halvdelen af verdens samlede udledninger af drivhusgasser direkte eller indirekte stammer fra landbruget. Særlig den animalske produktion fører til store udledninger af drivhusgasser og et kolossalt vandforbrug. Der findes muligvis en form for nøje afstemt bæredygtigt husdyrhold. *Factory Farming* derimod, den industrielle kødproduktion, er ikke bare uetisk, men på sigt et aldeles uigennemførligt projekt i en verden med mange munde at mætte og mange andre funktioner for vores dyrkbare arealer at opfylde i takt med, at vores biler og bygninger vænnes fra de fossile drivmidler. Her ligger der, i opgivelsen af det industrielle landbrug og udviklingen af nye dyrkningsmetoder, et stort potentiale i binding af CO₂ i jord og vegetation.

Om aftenen er der i teltet
smuk middelaldermusik
med bandet VIRELAI.
T.v. Søren Hammerlund
med drejelire.

Senere kommer australske LURKERS
med masser af gode, rokkende
politiske sange af både historisk
og nutidig art.

Kim Winkel Rasmussen fra *Sundhedshuset* fortæller om Christianias praksis og mange-årige erfaring med både alternativ behandling og hjælp fra tilknyttede læger og sundhedsplejere, til både christianitter og udefra kommende.

Fabiola fra hollandske *Ruigoord*, der er venskabsby med Christiania, fremlægger erfaringer med brugen af det kunstneriske udtryk som værn mod dårligdomme.

Carlos Prado fra Bolivia gennemfører et helende røg- og fløjteritual.

Morten Brassels og Rezas
 'The Persian Cave of Peace'
 – eller 'Fredens Hule' –
 giver eksotisk afslapning med
 chai for både gæster og aktivister.

DAGENS NEKROLOG (uddrag)

- Det klassisk naturvidenskabelige verdensbillede, som fik form af skikkelser som Descartes og Newton, blev efterfølgende en stor impuls for lægekunsten. Gennem at undersøge kroppen mekanistisk ligesom fysikerne og astronomerne etablerede lovmæssig-

heder for universet, blev lægekunsten i stand til at håndtere sygdomme og lidelser, som vi indtil da havde stået magtesløse overfor. Man udviklede efterhånden teknologier, hvor man gennem en sum af indsatser kunne manipulere kroppen og omgås en række af de lidelser, som menneskeheden indtil da havde måttet leve med. Men dette

reparationsparadigme forholder sig ikke til mennesket, ikke til patienten, og slet ikke til de sjælelige eller eksistentielle aspekter af sygdom og lidelse. Man udskifter dele som mekanikeren på en bil i et forsøg på evigt liv, som er dømt til at mislykkes og som påfører det moderne menneske store lidelser. Med begravelsen af pilleglasset og reparationspara-

digmet må vi vende os mod en konsekvent forebyggende indsats, sikre alle en sund og nærende kost og sunde omgivelser uden titusindvis af kemiske stoffer, som vi dårligt kender virkningen af enkeltvis og aldrig kommer til at kende cocktaileffekten af.

(Oplæst af Toke Græsborg)

Gæster fra Christianias venskabsbyer Ruigoord i Holland og Doel i Belgien og

Rampenplans medstifter Wam Kat (th.) fortæller om deres liv og projekter.

Karl Bille (t.h.) tog til Cambodia sammen med Kir Vieth, Helga Nova og Cornelius Corneliussen for at hjælpe slumbeboere

i Dey Krahorm imod profitmagere, der ville bulldoze deres boliger. Det beskrives i billeder, tale og sange.

DAGENS NEKROLOG

- På den afsluttende dag af COP15 er det på sin plads at begrave det fossile samfund.

Det sker ikke fra dag til dag, og det sker slet ikke af sig selv. Det er måske også på denne dag vemodigt, for det fossile samfund har givet mennesket en hidtil ukendt mobilitet. Det har givet os muligheder for at rejse, studere, feriere, realisere os selv i et i menne-skehedens historie hidtil uset omfang – det har givet os tid.

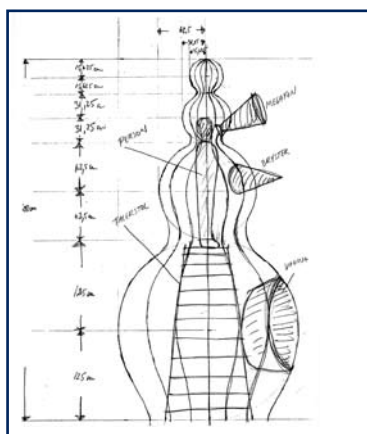
Men vi skal videre. Vi må handle ud fra den indsigt, at der venter en, om muligt, bedre verden på den anden side af det fossile samfund, med renere, sundere og bedre livsvilkår, og uden den miljømæssige og bevidstheds-mæssige forurening, som i dag præger verden. Vi ved godt, at det er det, der skal til, at det

er nu vi aktivt må fravælge, afvikle, indstille, for at komme videre ... og at det er en god beslutning. Endda kræver det mod som menneske at lægge noget bag sig, selv når det, vi har foran os, står selvindlysende klart.

Og det kræver endnu mere mod af vores politikere at gå forrest i denne proces og tilvejebringe de rammevilkår, som beforder udfasningen af det fossile samfund. Som politiker er det alt for let at tale til vores tryghed ved det kendte, alt for let at tale til vores modvilje mod forandring, alt for let at tvivle på menneskers vilje til disse forandringer, selvom vi alle kan se, at de er nødvendige. Vi er derfor nødt til at indgyde vores politikere tillid til, at vi er rede, og med meget klare markeringer af, at vi er rede.

En kanonkugle begraves
af Nils Vest og Jesper Sølling ►

'Venus fra Bundmødet' er blevet til som et samarbejde mellem Britta Lillesøe, Bjørn Nørgaard og Christianias Kvindesmedie. Fra først at have været dækket af al-verdens affald ændrer den sig på sidstedagen til også at være fuld af blomster.

◀ En af Bjørn Nørgaards arbejdstegninger (se også s. 90)

I foråret blev en kopi i større format lavet til Roskilde-festivalen 2010, hvor den dækket af skrald er tænkt som vartegn for menneskenes forpligtelse over for vores planet.

Skulpturen 'nøgen' foran Kvindesmedien. Den skal en dag stå som en figur dækket med roser ved en af Christianias indgange. ►

Laura Ponce Gartmann fra Ecuador gennemfører en rituel dans for alle de fire elementer. Vand er vores blod, jord vores krop, luft vores ånde og ild vores sjæl.

Tilskuerne får jordelementet at føle på deres ansigter, herunder Troels Dilling-Hansen (midt), medkoordinator fra LØS, og Matawan Baio (th.), der bl.a. stod for *historiefortælling* i en af yurterne på Fredens Eng.

Manitonquat/Medicine Story (USA og Christiania) trækker de store linier op for, hvad der er sket de seneste 14 dage på Fredens Eng.

Om aftenen jammer Deborah Herbert soul med vennerne.

Mere kunstnerisk optræden: *Dr. Hermann's Medicine Show*, genopstået fra hippie-tiden, Kira med de dejligste sange, akkompagneret af Oliver Hoiness, Poul Panik og familie med cirkusshow i topklasse,

Niels Ullman som giver den til *barn dance* med folkemusik på violin, Søren Berlev, og mange, mange flere.

Og så er der Allan Gram som Kulturforeningens helt utrolige, logistiske, udholdende 'alt-mulig-mand' gennem alle dagene. Altid parat!

Skrotbjerget forberedes af Inger Birkestrøm Juul

På Vartovpladsen etablerede Klimabundmødet i hjertet af København et vindue mod omverdenen. Pladsen, som normalt er parkeringsplads, var transformeret til en kunstnerisk installation, som skabte fornemme rammer for to ugers fokus på klimavenlig, bæredygtig levevis.

Kommende fra Rådhuspladsen blev man først mødt af Klimavartegnet, som med sine urgamle kridtblokke i en pyramideformet ramme satte vores i dag kortsigtede prioriteringer i perspektiv. Som et isbjerg i et drivhus, som ikke må smelte, afspejlede de 60 millioner år gamle kridtblokke de store klimaudfordringer, vi står over for i dag. Den store billedvæg mod Vester Voldgade inviterede alle besøgende til at skrive under på nødvendigheden af en klimamålsætning på 350 ppm - den koncentration af CO₂, som vi skal tilbage under, hvis vi skal videreføre den verden, vi kender i dag. En stribe røde lysblink angav 7 meter over havet - den havstigning, vi vil få, den dag den grønlandske iskappe kollapser.

Marilyn Mazur spiller på nyt instrument

Steffy Degiorgio (Malta) med dans på Vartovpladsen

Stålfeen (Camilla Bogulsky) danser på Skrotbjerget

Installationen Skrotbjerget stod som en moderne køkkenmødding, som sindbillede på forbrugerismens og industri-samfundets omsiggribende nedslidning af vores livsvilkår, som udgør vor tidslidet attraktive arv til de kommende generationer. Som vintermørket langsomt brød frem, blev de store konkylie-

figurer lyssat af skiftende billedflader. En ambient lyd-kuppel stod over pladsen, og hver dag var der i skumringen musik og kunstneriske indslag omkring Skrotbjerget. Digte, lyde, rytmer, ballader, sange, danse, til, af, ved, under, over, om, på og omkring skrot synliggjorde forskellige aspekter af vores affalds-

problematik og affaldet som mulighed. I det pyramideformede telt kunne man se udstillingen 'Den Grønne By', en konkurrence om *lommeparker*, byforgrønnelse og styrkede livsrum i det historiske København, med fine eksempler på den udvikling af vores bymiljøer som kan følge af den klimatilpassede by.

I Store Yurt – et mongolsk nomadetelt – var der World Café med foredrag og klimadialoger. Her opstod et fantastisk intenst dialogrum, hvor oplægsholdere fra hele verden mødte besøgende i øjenhøjde og indbød til dybtgående debatter. To gennemgående temaer var bevidsthedsdimensionen i klimaudfordringen og spørgsmålet om, hvordan man integrerer erfaringer fra økosamfundene i den moderne storbyvirkelighed.

Stille Yurt var en invitation til kontemplation og indadskuen, til for en stund at lade verden bagude – eller deltage i lydmeditation. I Stille Yurt blev der på åbningsdagen lavet en sand-mandala for global harmoni.

Konkylieinstallation af Gregers Kirkegaard

Miljøpunkt Indre By-Christianshavn ligger ud til Vartovpladsen, og fra vinduesskærmene kunne man se billedserien Hungry Planet med portrætter af familier fra hele verden sammen med det, de spiser på en uge. Der var også billeder fra verdens hidtil største klima-event 24. oktober 2009, hvor nødvendigheden af 350 ppm blev markeret mere end 5000 steder i 181 lande. I Miljøpunktets lokaler var der hver dag film med efterfølgende debat.

Hvor Klimatopmødet efterlod uforløste handlingsplaner og udstillede verdenssamfundets handlingslammethed, lyste Klimabundmødet af håbefuldstil inspiration til, hvordan vi kan gå klimaudfordringerne i møde.

Klimavartegnet, installation af Karin Egede

Klima-erklæring

**Fra Klimabundmøde - *Windows of Hope*
København, 5. - 18. december 2009**

Med stadigt mere omfattende klimaforandringer over alt i verden står vi i dag over for kolossale udfordringer, som kræver en hurtig, konsekvent, målrettet og velkoordineret handling fra verdenssamfundet.

En tilstrækkelig klimaaftale må indeholde:

- et øjeblikkeligt stop for udbygning af kulkraften
- en reduktion i udledningen af drivhusgasser på 40% i 2020 (i forhold til 1990)
- en fuld afvikling af det industrielle landbrug
- en kraftig nedregulering af skibsfarten og luftfarten
- en fuld udfasning af fossile brændstoffer inden 2050
- en målsætning om at holde den globale temperaturstigning under 1,5° C
- en målsætning om at holde atmosfærens CO₂-indhold under 450 ppm (parts per million)
- en langsigtet målsætning om at nå tilbage på under 350 ppm

Dette indebærer:

- et opgør med vækstfilosofien
- en revurdering af kvotehandelen og markedsmekanismernes evne til at beskytte klimaet
- en revurdering af forbrugersamfundets og den globale frihandels hensigtsmæssighed
- en fælles stræben mod bæredygtige byer, landbrug og skovbrug
- en sikring af al grøn teknologi som globalt fælleseje
- en målrettet udvikling af CO₂-negative samfund
- en målrettet udvikling af CO₂-negative samfund verden over
- et fornyet fokus på fællesskabets og lokalsamfundets rolle i en bæredygtig udvikling
- et opgør med forståelsesmodeller, hvor mennesket er hævet over naturen
- en indsats for bevarelsen af oprindelige folks levevilkår
- udviklingen af en fuld global bevidsthed

Baggrund

Klimavidenskaben er i dag nået dertil, at det ikke mere er spørgsmålet, om klimaforandringerne er menneskeskabte eller ej, men hvordan vi kan imødegå udviklingen, og hvor hurtigt vi må sætte ind for at vende udviklingen og langtidstabilisere klimaet.

Klimaforandringer er i dag en meget håndgribelig realitet mange steder i verden. Klimavidenskaben har i de seneste år måttet konstatere, at klimaets følsomhed over for stigende CO₂-koncentrationer er langt større end hidtil antaget. Og forandringerne i økosystemer og menneskers levevilkår er så markante, at man har måttet revurdere den globale målsætning.

Indtil for få år siden antog man, at hvis man kunne holde den globale opvarmning på under på 2° C i forhold til den førindustrielle situation, så ville det være tilstrækkeligt til at sikre økosystemernes integritet og undgå såkaldte 'tipping points', hvorfra klimaforandringerne bliver selvaccelererende. I dag nærmer man sig en forståelse af, at temperaturstigningerne må holdes under 1,5° C for at kunne langtidstabilisere klimaet. Ellers står vi over for havstigninger, som på sigt vil oversvømme store, tætbefolkede områder og lægge hele samfund under vand.

Tilsvarende har målsætningen bevæget sig fra, at en global klimaaftale må sikre, at atmosfærens CO₂-koncentration ikke når over 450 ppm, til at vi må sigte på 350 ppm. CO₂-koncentrationen er i dag 389 ppm, stigende med 2 ppm pr. år.

Dette betyder for det første, at vi har mere travlt end nogensinde – der er ingen tid til tøven. Vi har brug for en stærk fælles indsats for at gennemføre en global afvikling af fossile brændstoffer – og dermed en fuld omlægning til vedvarende energikilder.

Hvis vi med den nuværende teknologi afbrænder alle nu kendte kulreserver, inden vi overgår til vedvarende energikilder, vil det være ensbetydende med en 100% garanti for en kommende klimakatastrofe. Vi er således nødt til snarest muligt at standse opførelsen af kulkraftværker over hele verden, og at beslutte os for ikke at benytte os af fossile reserver som *oil shale* og *tar sand* *), hvis udvinding er forbundet med kolossale miljødelæggelser.

For det andet må vi indse, at det med en målsætning på 350 ppm ikke er nok at reducere vores CO₂-udledninger. Vi er nødt til at udvikle samfund og dyrkningsmetoder, som samlet set absorberer mere CO₂ end de udleder.

Ved business as usual er det anslået, at CO₂-koncentrationen i år 2100 vil nå op på 965 ppm og medføre en temperaturstigning på 4,8° C. De konkrete reduktionsmål, som verdens lande har bundet sig til i forlængelse af COP15 i København, vil medføre, at atmosfærens koncentration af CO₂ i år 2100 vil være 780 ppm - eller ret præcist dobbelt så højt som i dag - og medføre en temperaturstigning på 3,9° C.

Set i lyset af, at selv en koncentration på 450 ppm på lang sigt vil føre til en fuld afsmeltning af klodens ismassiver, er der således tale om en aldeles utilstrækkelig og uansvarlig aftale.

Præsident Barack Obama formulerede det præcist i sin tale under COP15 til verdens ledere: "Spørgsmålet er ikke udfordringens natur, men vores evne til at møde den."

Hvor der i en periode har været klimaskeptikere, som så ud til at bremse udviklingen, da er situationen i dag snarere den, at selv de politikere, som har erkendt, at der skal gøres noget, ikke gør det nødvendige, og slet ikke hurtigt nok. Man kunne tale om *klimanølere*. Der er i disse år et meget stort gab mellem, hvordan klima-videnskaben forstår den nødvendige indsats, og hvordan den defineres i det politiske system.

Som borgere må vi vise politikerne, at vi er parate, således at politikerne – frem for ikke at tage klimakonsekvenser af frygt for vælgerens dom – forstår, at de må handle konsekvent over for klimaudfordringen for at bevare vælgerens tilslutning.

Når man spørger verdens befolkninger, er der stor forståelse for nødvendigheden af forandringer. Fx. er omkring to tredjedele af den amerikanske befolkning indstillet på, at der vil komme markante politiske forandringer. Alligevel tøver de amerikanske politikere med at igangsætte de nødvendige forandringer.

Vi har brug for et verdenssamfund, som – uden at lytte til smålighed og industriens kortsigtede særinteresser – formår at etablere et sæt stærke rammevilkår for en hurtig udfasning af alle fossile brændstoffer og en omlægning til et globalt ligevægtssamfund baseret på vedvarende energiforbrug og bæredygtigt resourceforbrug.

Vi må insistere på, at det politiske system forstår, at klimaet og den klimatologiske udvikling ikke står til forhandling. Det er ikke spørgsmålet, om vi skal udfase fossile brændstoffer, ligesom det ikke er spørgsmålet, om vi skal nå målsætningerne på 350 ppm og 1½° C, men udelukkende hvordan vi som verdenssamfund kan gøre det. Så må vi dele arbejdsopgaverne efter evne.

I-landenes manglende ansvarlighed – og manglende anerkendelse af deres klimagæld – er direkte pinagtig, og i det historiske perspektiv utilgivelig. Fx. skulle EU ubetinget vedkende sig et mål om en 40% CO₂-reduktion inden 2020 og gerne sigte endnu højere. Verden har akut brug for den slags demonstreret lederskab. Det kræver vilje til nytænkning,

og det er ikke noget offer. De lande, som går målrettet ind i omlægningen til vedvarende energi, vil i fremtiden stå langt stærkere end de lande, som tøvede.

De store udviklingslandes insisteren på deres ret til først at blive rige på fossile brændstoffer og dernæst skære ned på udledningerne er kun rigtig i et yderst begrænset perspektiv, men holder ikke i et globalt perspektiv. Med den nuværende klimaudfordring må vi systematisk omlægge til vedvarende energi og bæredygtige levevilkår over alt i verden. Gennem en fuld frisættelse af grøn teknologi som fælles ejendom må vi sikre opbygningen af velfærd og værdige levevilkår over alt i verden. Dette forudsætter, at de rige lande indser, at verdens velstand skal fordeles langt mere ligeligt.

Copenhagen Accord var umiddelbart en kolossal skuffelse – om end ikke en ren katastrofe. I bedste fald ligger der begyndelsen til en proces, som kan føre til en juridisk bindende aftale, som omfatter alle verdens lande. Alle parter har erkendt, at *Copenhagen Accord* som resultat er utilstrækkelig. Og selvom de ikke kom med i *Copenhagen Accord*, så er målsætningerne om 350 ppm og 1½° C kommet for at blive. Det er så at sige naturens og fremtidens krav til nutiden – og står ikke til forhandling.

Klimabundmøde - *Windows of Hope* støtter derfor fuldt op om kravene fra 117 af verdens lande – deriblandt de fattigste og mest udsatte for klimaforandringer – om, at en klimaaf tale må indeholde bindende reduktionsmål og indsatser, som sikrer en temperaturstigning på max 1½° C og at atmosfærens CO₂-koncentration kan holdes under 450 ppm – og på sigt når tilbage under 350 ppm.

En tilbagevenden til CO₂-koncentrationer på under 350 ppm nødvendiggør udviklingen af CCS-teknologier (Carbon Capture & Storage). Der har da også i de senere år været en del fokus på at udvikle CCS-teknologi til kulkraftværker. Men det er langt fra sikkert, at man nogensinde kommer op på en 100% virkningsgrad, og der vil gå op imod 20 år, før en sådan teknologi er klar til bredere anvendelse. Samtidig tyder alt på, at den vil blive så dyr og ressourcekrævende, at det er et åbent spørgsmål, om teknologien nogensinde finder bredere anvendelse, selv hvis det lykkes at udvikle den.

I stedet må vi systematisk styrke CO₂-lagringen i biosfærens muld og vegetation. Dette omfatter en bred vifte af initiativer: Øget vegetationstæthed gennem skovplantninger og byforgrønnelse; bevarelsen af urskovsområder, som samtidig styrker biodiversiteten og oprindelige folks levevilkår; udvikling af nye dyrkningsmetoder i landbrug og skovbrug med øget vegetationstæthed samt øget binding af

CO₂ i jorden gennem øget muldindhold og *biochar* **).

Nylige beregninger fra Worldwatch Institute peger på, at op imod halvdelen af de nuværende udledninger af drivhusgasser kan tilskrives verdens kødproduktion. Det industrielle landbrug er således en klimamæssig absurditet, som hurtigst muligt må omlægges.

Klimaforhandlingerne sigter på at indføre et globalt kvotemarked. Men de indtil nu etablerede kvoteordninger under Kyoto-aftalen har tydeligt vist, at de ikke formår at tilskynde til de nødvendige omlægninger i I-landene. Hvis de skal være andet og mere end symbolsk afladshandel, skal der sikres et system, hvor mindsteprisen for retten til at udlede 1 ton kan fastholdes på et så højt niveau, at det i det fleste tilfælde kan betale sig at reducere ved kilden. Kvotepri serne skal således øges fra de nuværende 10-25 euro til 100-200 euro eller mere, for at det ikke bare er billigere at fortsætte udledningerne som hidtil. Og kvotemarkedet skal udvides til at omfatte samtlige udledninger – også i den internationale skibs- og luftfart.

Samtidig bør verdenssamfundet genoverveje kvotehandelens hensigtsmæssighed i forhold til beskyttelsen af klimaet. Hvis man i stedet indførte en generel CO₂-afgift af samme størrelsesorden, som blev fuldt ud tilbagecirkuleret i samfundet, ville det sandsynligvis have langt større effekt, være langt lettere at administrere og langt sværere at svindle med og spinde guld på. Samtidig vil det meget konkret belønne de mennesker og virksomheder, byer og nationer, som rent faktisk optimerede deres CO₂-udledninger.

Adgangen til billige fossile brændstoffer har ført til en global arbejdsdeling, hvor varer og tjenesteydelser bevæger sig over stadig større afstande. Vi bevæger os stadig længere rundt mellem arbejde og hjem. Selv simple forbrugsgoder indeholder komponenter fra mange verdensdele, og supermarkedets mad er gennemsnitligt transporteret 3.000 km, før vi lægger den i indkøbskurven. I dag kan vi købe sæsonspiser som asparges og jordbær året rundt.

Det kan have sin rent økonomiske logik, men klima- og bæredygtighedsmæssigt set er det aldeles uacceptabelt. Den kommende klimaplan må derfor nødvendigvis indeholde en kraftig nedregulering af skibsfarten og luftfarten, og en systematisk styrkelse af lokale løsninger, hvor en langt større del af det, som vi forbruger, har lokal oprindelse.

Hvis vi skal skabe en global tilslutning til den nødvendige klimaaf tale, er det vigtigt, at de industrialiserede lande forstår og vedkender sig deres klimagæld – at de hele vejen igennem den industrialiserede æra ikke har betalt den fulde pris for deres velstand og er nødt til at finansiere den nød-

vendige omlægning i hele verden, hvis den skal finde sted i tide.

Med industrialiseringen fik vi mennesker redskaber, som satte os i stand til at transformere og manipulere vores livsgrundlag i en hidtil uset skala. Dette har ført til, at økosystemer og biodiversitet i dag er truet over alt på kloden. Vi er nødt til at gøre op med det nuværende overforbrug af Jordens ressourcer. Vi er nødt til at gøre op med nutidens rent antropocentriske forståelsesmodeller for at give plads for en ny forståelse af mennesket som en uadskillelig del af naturen. Vi står stadig kun ved begyndelsen til at udvikle en fuld global bevidsthed.

Udviklingen af bæredygtige ligevægtssamfund vil kræve et frontløb med de rige landes forbrugerskisme og vækstfilosofi – og med hele forestillingen om, at fortsat vækst er mulig. Det er uomgængeligt vigtigt at lære at forstå forskellen mellem livskvalitet og livskvantitet. Vi må over alt skabe værdige livsrum i balance med de naturgivne omgivelser.

**) Oil shale og tar sand* betegner olieforekomster i overfladiske sand- og skiferlag. Udvindingen medfører en omfattende vandforurening og kolossale ødelæggelser af landskaber. For eksempel i Alberta i Canada, et af verdens største tar sand-områder, står et skovområde på størrelse med England over for i de kommende årtier at blive totalraseret.

Indtil for nylig har man ikke udnyttet disse kilder, fordi det har været for dyrt. Men med stigende oliepriser nærmer udvindingen sig det rentable.

Oil shale og tar sand hører til de mest forurenende fossile brændstoffer. Samtidig med et moratorium for kul burde man derfor på verdensplan vedtage et moratorium for oil shale og tar sand.

***) Biochar* er trækul. Biochar fremstilles ved at brænde organisk materiale med begrænset ilttilførsel. Biochar har en porøs struktur, som gør, at den binder fugt og stimulerer væksten af mikroorganismer. Ved at blande biochar i jorden kan man derfor styrke frugtbarheden markant. Samtidig giver det en markant CO₂-lagring, som er stabil over flere hundrede år.

Et Bundmøde efterlader både meget arbejde til arrangørerne og meget skrald, der skal samles med håndkraft. Perioden med sne og frost, der startede d. 16. dec., fortsatte i flere måneder.

Derfor måtte gravstenene, der stod fast-frosne i jorden, vente med at blive flyttet til en gang i april. Forårsoprydningen tog mange dage for en lille halv snes mennesker. Barkflisen kunne genbruges.

DEN FINSKE HEALING SAUNA

- Healing er baseret på at balancere vores krops fysiske, følelsesmæssige og åndelige kræfter. Den fysiske form er allervigtigst for det at skabe et healende rum til 'selv-healing', den eneste holdbare form. Derfor er saunaen baseret på en ottekantet grundflade til at skabe en hvirvelstrømslignende sfære inde i, for at forstærke healingseffekten.

En højt respekteret finsk healings-shaman har anbefalet denne slags sauna som et unikt healingsrum. En firkantet form kan aldrig komme op på samme niveau.

Det, vi savnede mest i København, var folk, der kunne finde tid og vilje til at heale sig selv.

Heikki Attila

Bundmediearbejdet med pressemeddelelser, referater og især de engelske oversættelser bestyredes af Peder Fischer-Griffiths, Ida Hasgaard og Nora Burger. De spanske oversættelser tog især Hanne Leni

Andersen, Hanne Christensen og Doris Kruckenberg sig af. Manuel Rojas sendte direkte radio-udsendelser på spansk til Bolivias Radio og derfra videre ud til andre spansk-latinamerikanske medier.

Syv måneder efter Klimabundmødet blev der i Christianias kunstgalleri *Galopperiet - Stadens Museum for Kunst* gennemført en udstilling om begivenheden, med særlig markering af gravstenene fra 'Dagens Begravelse'. Nogle af skulpturerne var dog blevet hærget i foråret, mens de endnu stod på Fredens Eng, men flere opstod i ny skikkelse, bl.a. Bjørn Nørgaards glastavle til markering af 'Det sidste Glashus'.

Fotografier fra Vartovpladsen og Fredens Eng kunne beskues sammen med billeder og tekst om lerhuse i Afrika og Adobehuse i Sydamerika, sat op af Hans-H. Christensen og Manuel Rojas.

Model af ATYPI-huset
opstillet på Gallopperiet.

Udstillingen blev velsignet
ude foran Loppebygningen
af Laura Ponce Gartmann,
med et indiansk røgritual.

▼ Et eksperiment med ubrændt stampet
lerjordsbyggeri i form af to søjler foran
Loppebygningen blev udført. Det er et
projekt Christianias Kulturforening har sat
i gang forrige år sammen med tre arkitekter
fra gruppen ATYPI: Jonas Flyckt-Nielsen,
Jonas Rahim Pedersen og Maria Hellesø
Mikkelsen. De er elever af professorerne
Bjørn Nørgaard og Tage Lyneborg, der også
deltager i projektet. Eksperimentet fortsætter ud over udstillingsperioden! Lerjorden
er dansk morænejord og sponsoreret af Egen Vinding og Datter.

Ved ferniseringen d. 3. juli kunne man udenfor Lopperbygningen også opleve en ny udgave af 'Venus fra Bundmødet', nu iført metalskrot arrangeret af kunstnerne Zofia Hedvard og Janne Sandholm. Den står der stadigvæk (dec 2010).

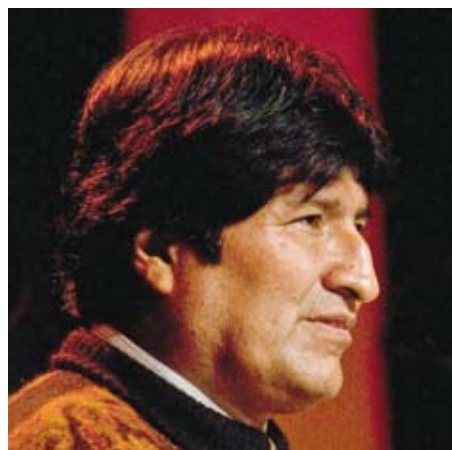
"MAMA BAMAKO", Moder Jord skulptur i jern, fra Mali i Afrika, udført til udstillingen "North meets West" på "Musée National du Mali" i Bamako, sept. 2010. Skulpturen er lavet i Bamako i samarbejde med lokale kunstnere og håndværkere og består derfor af materialer fundet og købt og produceret på stedet. Der deltog 11 kunstnere fra Burkina Faso, Ghana, Mali, Togo, Norge og Danmark. Skulpturen handler om den afrikanske kvinde og den fremtid, hun bærer i sig, samt den verden, hun lever i.

Bjørn Nørgaard

MODER JORDS DAG

På FNs Generalforsamling i 2009 fik Bolivias præsident Evo Morales, med rødder i det indianske folkeslag *Aymara*, vedtaget at den 22. april skulle være MODER JORDS DAG.

Forud ligger et systematisk arbejde fra den indianske præsidents side. Bolivia var velforberedt på COP15, FNs Klimatopmøde i København i december 2009, men de fattige lande og de indfødte folks dagsorden blev fejlet af bordet på dette såkaldte topmøde, som aldrig hævdede sig op til at blive et virkeligt topmøde, men bare kom med en til lejligheden sammenflikket erklæring, helt uden forpligtelser for de rige lande.

På et stormøde d. 17. december 2009 i Valby-Hallen i København, med 5000 deltagere, holdt Præsident Evo Morales en historisk tale, hvor han lovede hurtigt at holde et *Folkenes Klimatopmøde for Moder Jords Rettigheder* i Cochabamba i Bolivia. Og fra d. 19. til d. 22. april 2010 afholdtes der et helt unikt Klimabundmøde, hvor alle der ville kunne

deltage, og vigtige beslutninger så dagens lys. Fx. indførelsen af en *Folkenes Domstol for Moder Jords Rettigheder*.

Moder Jords Rettigheder er hellige for de oprindelige folk. De respekterer Moder Jord og lever i harmoni med hende. De oprindelige folk opfatter Jorden som en levende organisme, som mennesket skal elske, respektere og ære og leve i samklang med, i en evig given og tagen.

Et andinsk visdomsord lyder: "Lev godt – uden at skade Moder Jord". Det er en klar leveregel for oprindelige folk overalt på Jorden. Kun den vestlige civilisation har aldrig forstået dette helt enkle gode råd, selv om alle kulturer og civilisationer i virkeligheden nedstammer fra de oprindelige folk. Under lakken er vi alle oprindelige folk.

Hanne Leni Andersen

BOLIVIA - FAKTA

Fra 19. til 22. april 2010 mødtes 35.000 mennesker i byen Cochabamba i Bolivia for at diskutere klima. Næsten 10.000 var internationale gæster fra 142 lande – heriblandt regeringsrepræsentanter fra 47 lande. Det blev en *Folkenes Konference om Klimaforandringer og om Moder Jords Rettigheder*.

Ved afslutningen vedtog deltagerne en erklæring, som bygger videre på *Klimaforum 09-erklæringen* fra København. Aftalen fra Cochabamba, som nu foreligger i dansk oversættelse, lægger op til international aktion og organisering, og deltagerne satte hinanden stævne igen i 2011 – efter COP16 i Mexico.

På Folkenes Konference om Klimaforandringer og Moder Jords Rettigheder i april 2010 vedtog man en Folkets Aftale

I aftalen erklæres, at der er behov for et nyt system til erstatning for kapitalismen. Systemet skal bygges på Moder Jords rettigheder. Aftalen opregner hovedindholdet i en erklæring om Moder Jords rettigheder, opsummeret i 10 punkter:

1. Retten til at leve og være til.
2. Retten til at blive respekteret.
3. Retten til at genskabe Moder Jords bio-kapacitet og til at fortsætte hendes livscyklus og -processer uden menneskeskabte forandringer.
4. Retten til at opretholde alle væsners identitet og integritet som forskelligartede, selvregulerede og indbyrdes afhængige.
5. Retten til vand som livets kilde.
6. Retten til ren luft.
7. Retten til godt helbred.
8. Retten til at være fri for forgiftning og forurening, fri for giftigt og radioaktivt affald.
9. Retten til at være fri for forandring eller modificering af Moder Jords genetiske strukturer på måder, der truer hendes integritet eller vitale og sunde funktioner.
10. Retten til øjeblikkelig og fuld genopretning overfor de krænkelse af rettigheder, der anerkendes i denne deklaration, og som er forårsaget af menneskelig aktivitet.

Disse punkter er uddybet i et egentligt forslag til en FN-vedtagelse af en deklaration om Moder Jords rettigheder og indgår i forslaget atikel 2. Resten af aftalen handler om de politiske krav til FN-forhandlingerne op til og i forbindelse med COP16 i Mexico.

På det forberedende møde i Bonn i **august 2010** blev disse **principielle krav** indarbejdet i en forhandlingstekst med henblik på de videre forhandlinger inden mødet i Cancun.

De vigtigste af disse krav er:

1. 50 % reduktion af de udviklede landes udledning af drivhusgasser i Kyoto-protokollens anden periode 2013-2017.
2. Stabilisering af temperaturstigningen til 1 grad C og 300 ppm CO₂ i atmosfæren.
3. Garanti for en retfærdig fordeling af det atmosfæriske rum, hvor de udviklede landes CO₂-udlednings-klimagæld til udviklingslandene tages i betragtning.

4. Fuld respekt for Menneskerettighederne og de naturgivne rettigheder for de oprindelige folk, kvinder, børn og flygtninge.
5. Fuld anerkendelse af FN's Deklaration om de oprindelige folks rettigheder.
6. Anerkendelse af og forsvar for Moder Jords rettigheder for at sikre harmoni med naturen.
7. Garanti for opfyldelse af de udviklede landes forpligtelser gennem opbygning af en International Klimadomstol.
8. Afvisning af de nye mekanismer for CO₂-markeder, hvor de udviklede landes forpligtelser til at formindske udledningen overføres til udviklingslandene.
9. Fremme af tiltag, der ændrer de udviklede landes forbrugsmønstre.
10. Iværksættelse af nødvendige tiltag, i alle relevante fora, til at fjerne immaterielle rettigheder til nyttige teknologier – der er økologisk bæredygtige – for at afbøde klimaforandringerne.
11. De udviklede lande skal afsætte 6 % af deres Bruttonationalprodukt til tiltag vedrørende Klimaforandringer.
12. Integreret skovdrift til beskyttelse af indfødte folks og lokalsamfunds fulde rettigheder til fuld deltagelse og styring af egne forhold, uden indblanding af markedsmekanismer.
13. Forbud mod omdannelse af naturskove til plantager – da monokultur-plantager ikke er skove – og i stedet opmuntre til beskyttelse og bevarelse af naturskovene.

På det senere forberedende møde i oktober i Tianjin i Kina fastholdt man og uddybede kravene.

Sammenfattet af Kirsten Gamst

Læs hele erklæringen på:

pwccc.wordpress.com/2010/04/24/peoples-agreement/
og oversat:

www.arbejderen.dk/artikel/2010-08-07/folkenes-klimaaftale-Bonn-forslaget:

<http://mother-earth-journal.com/2010/08/17-proposals-of-peoples-agreement-included-in-texts-for-un-negotiations/>

Om Folkenes Konference om Klimaforandringerne og Moder Jords Rettigheder - Bolivia - April 2010

De oprindelige folks Filosofi

For første gang fik de oprindelige folks filosofi plads og betydning i diskussionerne om Miljø og Klima: De spirituelle, kosmologiske tanker, den dybe traditionsrige respekt for naturen. Hvad, der i den vestlige verden kaldes 'Miljø', hedder hos de oprindelige folkeslag 'Moder Jord' og behandles med ærbødighed og tilbedelse

Fra nu af kan ingen diskussioner på det globale plan om klima og miljø finde sted uden aktiv deltagelse af de oprindelige, indfødte folkeslag.

Resultatet af COP15 og det ekko, det har givet i verden

Hvad FN's topmøde har betydet for verdens klima diskuteres endnu. Mange frygter, at det har medført et tilbageskridt i forhold til Kyoto-aftalen, og at COP16, der afholdes i Mexico i år, heller ikke vil give resultater til fordel for jordens klima – blot atter udgøre et hav af misbrugte pengeressourcer.

Nord-syd-øst-vest dialog

Gruppen af G77-lande, opstået i 1964 og i dag bestående af 130 udviklingslande, har udtrykt total uenighed med de forslag, som de industrialiserede lande lagde frem på COP15-mødet.

På grund af de meget tvivlsomme resultater fra COP15 tog Præsident Evo Morales initiativ til et alternativt topmøde i Bolivia, i april 2010. Han inviterede ledere – men især også de mange NGO'er – fra alle jordens lande.

Man understregede bl.a. nødvendigheden af at forberede vægtigt materiale til COP16 i Mexico, så man kunne imødegå de tilsyneladende begrænsede mål, der var lagt op til.

Det alternative topmøde i Cochabamba markerer en milepæl i udviklingen af samarbejde på globalt niveau, da G77-landene, i stærkt samarbejde med de civile grupper, har tilrettelagt en konkret position, som ikke uden videre kan fejles af bordet i Mexico.

Alternativt Klimatopmøde i det 'mange-nationale Bolivia'

23. april 2009 vedtog FN, på opfordring af Bolivia, at udnævne den 22. april til international Moder Jords Dag, for at minde menneskeheden om dens pligt til at bevare og respektere naturens rigdom.

Realiseringen af *Verdenskonferencen for Klimaforandringerne og Moder Jords rettigheder*, der åbnede den 17. april

2010 i Cochabamba, Bolivia, falder helt i tråd med de originale folkeslags holistiske filosofi – samtidig med at nødvendige praktiske hensyn blev respekteret.

Det alternative topmøde i Cochabamba sluttede festligt, med sprudlende udfoldelse af multinational kultur, for at fejre Moder Jord på den netop udnævnte internationale Moder Jords Dag, den 22. april.

KLIMABUNDMØDE - *Windows of Hope* var helt sikkert med til at inspirere Bolivias præsident til den store og velbesøgte konference i Cochabamba, idet Bolivias to største indfødte nationer, Aymara og Cechua, var stærkt repræsenterede her.

SUMA QAMAÑA – Opskrift på hvordan vi plejer Moder Jord

Bolivias præsident hævdede på FN's generalforsamling, at Moder Jords rettigheder altid skal være i focus, ligesom alle væsner, der bebor hende: "Det er nu, vi skal erkende, at Jorden ikke tilhører os, men at vi tilhører Jorden."

Om det gode liv har Evo Morales nedfældet flere tanker: "Vi mennesker skal leve godt, og derfor skal vi passe på vores bosted, Jorden. SUMA QAMAÑA betyder at leve i harmoni med vore søskende: Dyrene og planterne. SUMA QAMAÑA kræver, at vi fordeler goderne; at dele giver liv, at akkumulere fører død med sig.

SUMA QAMAÑA er den overordnede regel, under hvilken de indfødte folkeslag har samlevet med alle andre levende væsner – flora og fauna – på vores jord, og det er tanker, som mere og mere vinder terræn i vor tids menneskers bevidsthed. Glem aldrig SUMA QAMAÑA."

Udover de politiske ledere fra (især) udviklingslandene – der var basen i det alternative topmøde om Klimaforandringerne og Moder Jords Rettigheder i Bolivia, april 2010, som Bolivias præsident havde indkaldt til ved COP15-mødet i København – deltog mange NGO'er, folkelige organisationer samt engagerede enkeltpersoner meget aktivt. Netop det, har gjort denne internationale konference til et vendepunkt i historien.

Af antropolog og journalist Manuel Rojas, boliviansk-dansker, der deltog i konferencen i Cochabamba

Oversat af Doris Kruckenberg

Under opholdet i Danmark var det Evo Morales' store ønske at besøge Christiania. Det blev bare ikke tilladt af politiet, 'da man ikke kunne garantere for hans sikkerhed'!

Foran det store Wiphalaflag (se s. 14) med de aymara-indianske ord SUMA QAMAÑA = 'Det gode liv' (i harmoni med Moder Jord) indledtes aftenen med et røg- og trommeritual.

Bolivias ambassadør i Danmark, Eugenio Poma, fremlagde så erklæringerne fra Cochabambamødet, hvorefter danske oppositionspolitikere, fagforeningsfolk og arrangørerne bag Klimaforum 09 og Klimabundmødet gav deres bud på mulig-

hederne for fremtidens økologisk baserede samfund.

Aftenen afsluttedes med vidundelig musik og sang af danske Michael Nielsen og Miguel Baez fra Chile.

Lyden sørgede Christopher Lux, Allan Gram og en økologisk 'Karmakanon' for. Den kan levere strøm til mikrofoner og højttalere, via solpaneler og pedalkraft, og et eksemplar rejste med ladcyklende aktivister til COP16 mødet i Mexico.

UDSTILLINGEN OM BUNDMØDET 2009:

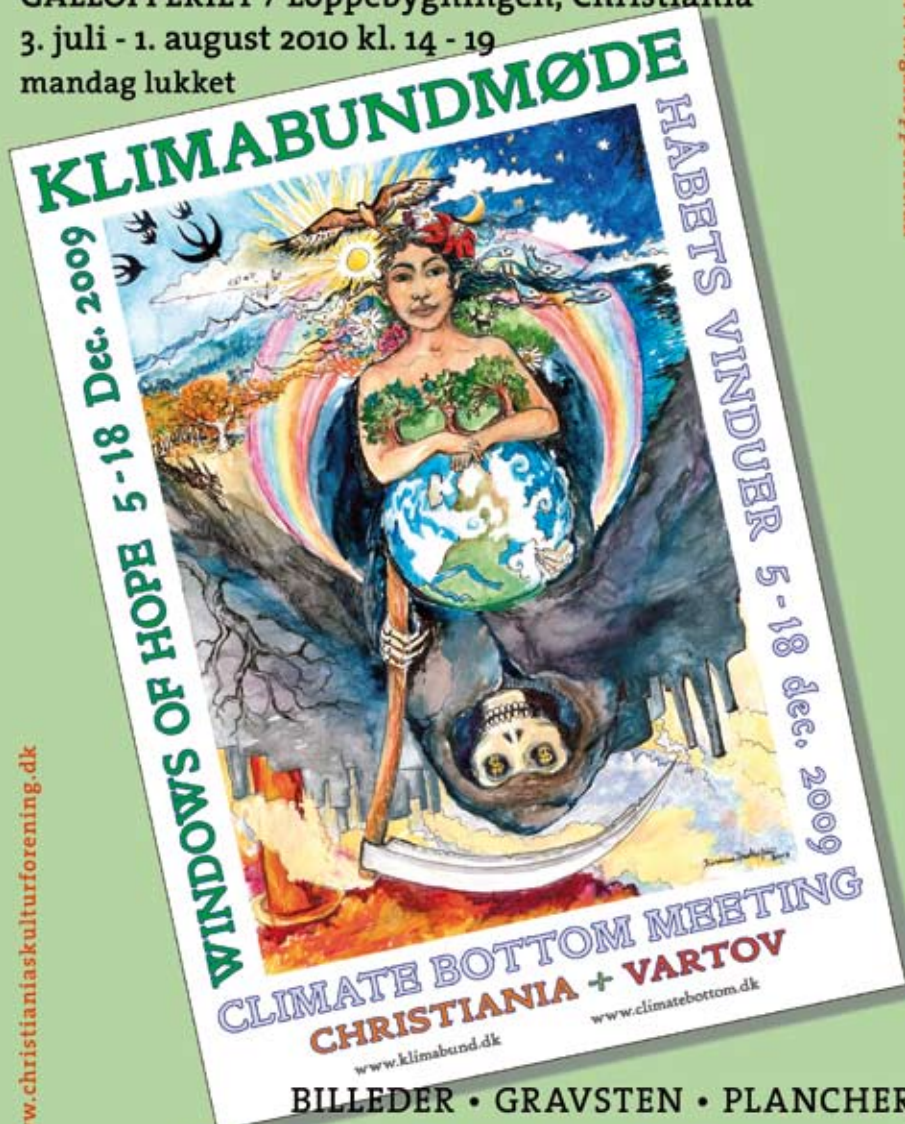
BOTTOM UP - A WINDOW OF HOPE

GALLOPPERIET / Loppebygningen, Christiania

3. juli - 1. august 2010 kl. 14 - 19

mandag lukket

www.galopperiet.dk

www.christianiaskulturforening.dk

BILLEDER • GRAVSTEN • PLANCHER
VISIONER • LERHUSE • OPTRÆDEN • CAFÉ

At vende bunden i vejret
på det hele er nødvendigt
med alle de
oppefra-og-ned-løsninger,
vi bliver udsat for
hver dag. Derfor:

Enkel Levevis i Fællesskaber
Lokale Penge
og
Personlig Forandring

De oprindelige folk,
der stadig kan huske
og stadig bruger
deres overleverede
årtusindgamle visdom,
skal hjælpe os
i den vestlige verden,
med at huske

DEN GEMTE,
GLEMTE VISDOM!